

Celje, 15. 7. 1976

Letnik XIV.

Št. 2

V POMLADI TEJ

*Samoten stopam v pomladanski čas.
Na tratih vrtnih češnje so odcvele –
steze pred mano kakor prt so bele.
Tovariši, zdaj v mislih sem pri vas!*

*Pri vas, ki tiho ste od nas odšli,
pri vas, ki z nami skozi vihre šli ste!
Težko mi je, ker zdaj med nami niste –
v pomladi tej, ki čez obzorja rdi.*

*A padli mladi v vihrach ste jeklenih ...
V bolesti stopam preko rosnih leh –
in z mano gre vaš žalostni nasmeh
blesteč se v lesku trav in solz vodenih.*

*In s češenj pada, pada čar cvetov
v otožni slutnji maja in plodov.*

Peter Levec

Pred vami je druga številka našega glasila, ki je posvečena 4. in 22. juliju. Z njo vam želimo čestitati k obema praznikoma. Iskrene čestitke so namenjene posebej vsem našim borcem, ki so sodelovali v naši revoluciji in še danes aktivno delajo v izgradnji našega samoupravnega socializma, tako na delovnih mestih, kot v družbeno političnih organizacijah.

V tej številki Našega aera vam predstavljamo več zanimivih člankov. Želimo vas opozoriti na sestavek iz NOB, o delu mladih v TOZD Sempeter, o naši kakovosti. Seveda je tu tudi športna stran, ki prinaša članek o grafičnih ter balkanskih igrah in intervju s svetovnimi prvakinjama. Tu so še rubrike Naš intervju, Predstavljamo vam, literarna priloga, nagradna križanka in seveda zabavna stran.

Želimo vam prijetno branje

Uredniški odbor

BEG V NOČI

Ker ta številka izhaja ravno v času, ko praznujemo dan borca in dan vstaje, mislimo da je umestno, če objavimo članek, ki obuja spomine na težke dni naše NOB, ki ga je napisala tov. Jožica Tratnik. Sama je aktivno sodelovala v NOB in njenega prispevka smo bili izredno veseli.

V letošnjem letu, ko praznujemo 31 let osvoboditve naše države, so znova močneje oživel spomini tako na čas, ko je bil sovražnik dokončno premagan in pregnan, kot na predhodna vojna leta. To so bila težka in mračna leta, polna bojazni in strahu, ki so ga tu in tam presekali kakšni smešni pripetljaji ter dali življenju nekoliko veselejšo podobo. V tem času sem s starši in ostalo družino živela na naši domačiji, ki je velika osamljena kmetija, ena izmed tistih, ki so kot je znano, bile v času narodnoosvobodilne borbe osnovne postojanke in stebri v pomoči odporiškega gibanju.

Vsa naša družina je bila kot narodnozavedna povezana s partizanskim gibanjem in je v tem boju tudi aktivno sodelovala. Šest mojih bratov je bilo v partizanskih vrstah, ostali člani družine pa smo delali v ilegali.

Naša hiša, ki so ji vzdeli partizansko ime »Na gričku«, je bila vedno odprta partizanom, da so se tu shajali, se najedli, odpočili in pogreli. Poleg tega je bila pri nas tudi »javka« za kurirje. Prav zaradi tega so se pri nas redno shajali kurirji, si izmenjali svoja obveščila ter zbirali naša poročila in razni material.

Ob neki priložnosti so bili pri nas trije kurirji. Prišli so na večer mrzlega decembrskega dne, oprezno, skrivaje se ob gozdu, da jih ne bi zalotile nemške patrulje, ki so prav takrat pojačane krožile okrog. Partizani so bili vsi premrazeni, mokri in lačni, saj že dva dni niso dobili tople hrane. Kot običajno smo jih gostoljubno sprejeli, jim ponudili hrano, dali suha oblačila, njihove premočne obleke pa dali sušiti na krušno peč. Ko so si malo opomogli, smo skupaj sedli za mizo v naši družinski sobi in si izmenjali poročila. Da bi bili varni, je oče odšel na stražo na eno stran hiše, na drugi strani pa je stražil naš zvesti pes — Muri.

Pogovarjali smo se o težkih razmerah partizanskih enot zaradi ojačanja nemških oboroženih sil na našem območju, ko je nenadoma oče planil v sobo in zavpil: »Nemci!« Nemo smo se spogledali, vsem pa se je utrnula ista misel: »Beg v noč!« Nenaden prihod Nemcev je udaril med nas kot strela z jasnega. Presenečenje je bilo prehudo, časa pa premalo, da bi mogli pravilno ukrepati in se rešiti. Kurirji, katerim so se mokra oblačila

še komaj oprana sušila na krušni peči in so bili obuti le v copate ter neoboroženi, niso niti pomisli na beg. Instinktivno pa so se želeli skriti, zato so se skrili na podstrešje, v tistem trenutku pa so v hišo že vdrli Nemci.

Kasneje smo zvedeli, da smo bili izdani. Ker je izdajalec dobro poznal našega psa, ki je bil sicer zelo popadljiv, se mu je nemoteno približal, ga omamili in tako pripeljal Nemce naravnost pred hišo. Šok je bil strašen tudi za nas. Pri hiši smo bile takrat poleg očeta in starega, bolnega strica, le ženske. Strah pred Nemci je mene in eno sestro pogнал v beg. Planili sva iz hiše skozi zadnja vrata in tekli v gozd. Drugi pa so kot paralizirani ostali v hiši in nemočno čakali, kaj se bo sedaj zgodilo.

Nemci so seveda mislili, da sva partizanki in so začeli streljati za nama. Tekli so za nama, vendar sva imeli prednost, ker sva poznali sleherno ped zemlje in vsak grm, ob vsem tem pa sva imeli veliko srečo, kajti krogle, ki so švigale okrog naju, naju niso niti ranile. Nemci so se kmalu naveličali streljati. Zagnali so vik in krik, češ da so dve partizanki že ubili. To so slišali tudi naši domači in seveda so, zlasti mama, planili v neutolažljivi jok. Med begom sva se tudi s sestro izgubili. Noč je bila temna, klicati pa si nisva upali. Tako sva blodili vsaka po svoje. Sestri je nekako uspelo najti skrito pot skozi gozd do bližnje kmetije. Jaz pa sem se v gozdu izgubila in obtičala v goščavi mladih smrekovih drevesc, med katerimi sem preživela preostali del noči in pri tem seveda prezebla do kosti. Domov se nisem upala vrniti. Šele pozno popoldne drugega dne sem šla do roba gozda, da sem ugotovila, ali so v bližini še nemški vojaki. Ker nisem nikogar opazila, sem se previdno vrnila v hišo.

Medtem ko sva s sestro bežali, so Nemci začeli preiskovati hišo in gospodarska poslopja. Takoj so ugotovili, da so v hiši partizani, saj so za pečjo našli njihove obleke, na klopi pri peči pa je bilo orožje, pod klopjo pa vojaški škornji. Začeli so kričati, da so v hiši banditi in se v lovu nanje razkropili po vseh prostorih.

Seveda ni dolgo trajalo, da so jih našli na podstrešju, ko so nič kaj junaško čepeli za dimnikom. Pripeljali so jih v družinsko sobo in začelo se je zasliševanje in pretepanje.

Nemci so zasliševali tudi člane družine, vendar so bili le-ti tako prestrašeni in delali so tako neumne obraze, da so verjetno izgubili vsako upanje, da bodo od njih kaj izvedeli, zato so jih začasno pustili pri miru in vse zaprli v eno sobo. Sami pa so nadaljevali uničevalni obhod po hiši in drugih zgradbah. Prevrnili so vse prostore in si pri tem zlasti privoščili domači mošt in žganje, nekaterim kokošim so zavili vratove in pobrali vsa jajca, kaščo pa so olajšali za zaloge suhega mesa, žolodcev in klobas. Ta njihova »akcija« je trajala vse do jutra, ko so »napadli« celo čebelnjak in ga v svojem vandalizmu razdejali ter pobrali med.

Vojaki so poleg hrane pobrali (naropali) tudi precej drugih stvari. Pobrali so oblačila, ki so jim bila bodisi potrebna ali pa so si mislili, da je bolje, če jih vzamejo s seboj, kot da bi zgorela v hiši. Kajti odločili so se namreč zažgati našo domačijo. Zjutraj je poveljnik stopil v sobo, kjer je bila zaprta naša družina ter rekel, da imajo pol ure časa, da si vzamejo najnujnejše in zapustijo hišo, ki jo bodo nato zažgali.

Takrat se je nenadoma opogumila najmlajša sestra, ki je še hodila v šolo in je zato dobro govorila nemško. Začela je v nemškem jeziku prepričevati poveljnika, da je v veliki zmoti, da so se pri nas partizani le slučajno ustavili

in nas prisilili, da smo jim dali zavetje, da pa smo mi naklonjeni Nemcem, da je celo brat v nemški vojski. Kot dokaz za to je izbrskala neko staro pismo, ki na srečo ni bilo datirano in ga je brat dejansko pisal v začetku vojne iz Nemčije, sedaj pa je bil že skoraj dve leti pri partizanih. Vsi domači so ob tej predrzni laži kar ostrmeli, vendar je presenetljivo dobro delovala. Nemški poveljnik se je nenadoma omehčal, potrepal sestro po ramenu in dejal: »Zakaj mi pa tega nisi že sinoči povedala?« Nato je dal svojim vojakom ukaz, naj prenehajo s plenjenjem. Kmalu zatem so odšli. Tako nam je najmlajša sestra rešila dom.

Zal pa sestrine besede niso mogle rešiti naših treh partizanov. Nemci so jih odpeljali s seboj, naš oče pa jim je moral kazati pot. Kasneje smo izvedeli, da so naša partizankurirje poslali v zapor Begunje, potem pa smo za njimi do konca vojne izgubili vsako sled. Dobro leto po koncu vojne nas je obiskal eden izmed teh treh partizanov. Povedal nam je, da so vsi trije preživeli vojno vihro. Kmalu sta nas obiskala tudi ostala dva in tako smo še nekajkrat skupaj oživljali spomine na to sicer težko obdobje, ki pa se je zanje srečno končalo. Zato se je v te spomine večkrat prakradla iskrica humorja, ki nam je vsem pomagala premagati hude čase.

Jožica Tratnik

Naše informiranje

Ko govorimo o obveščanju, moramo izhajati iz bistvenih značilnosti naše družbene ureditve. Naš republiški zakon o javnem obveščanju poudarja, da socialistična samoupravna družbena ureditev določa vsebino javnega obveščanja, katerega poglobilni namen je v uveljavljanju, utrjevanju in razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov in neposredno socialistične demokracije in enakopravnosti.

Delavec v samoupravni socialistični družbi ni zgolj nosilec svojih delovnih pravic, hkrati je tudi nosilec samoupravnih pravic in dolžnosti. Pogoj za uresničevanje teh pravic in dolžnosti, ki se izražajo v samoupravnem odločanju o vseh vprašanih, pa je ustrezna obveščanost.

DELAVEC V ZDRUŽENEM DELU NE MORE BITI OBJEKT OBVEŠČANJA, AMPAK NOSILEC — SUBJEKT OBVEŠČANJA, TO PA POMENI, DA MORA BITI UDELEŽEN V VSEH FAZAH SAMOUPRAVNEGA ODLOČANJA.

Obveščanje je podrobneje opredeljeno že v temeljnih načelih zveze in republiške usta-

ve, ko določa kako delovni ljudje in občani uresničujejo to svojo temeljno pravico in dolžnost ter zahteva obveščanje delovnih ljudi o vseh vprašanih, ki so pomembna za njihov družbenoekonomski položaj in za kar najbolj popolno in kvalificirano odločanje pri opravljanju funkcij oblasti in upravljanju drugih družbenih zadev, zaradi česar seveda morajo biti resnično, vsestransko, pravočasno n popolno obveščeni.

Tudi v osnutku zakona o združenem delu, o katerem sedaj razpravljamo, je podan poseben poudarek obveščanju delavcev v združenem delu. Osnutek zakona določa, da je obveščanje delavcev BISTVENI pogoj za uresničevanje njihove samoupravljalne funkcije, obveščanje pa opredeljuje kot pravico delavcev in kot dolžnost organov upravljanja v samoupravnih organizacijah in v skupnostih. Organi upravljanja so dolžni obveščati delavce o celotnem poslovanju organizacije, o materialno finančnem stanju, o delitvi dohodka in uporabljanju sredstev, o rezultatih (Nadaljevanje na 4. strani)

Kaj je kakovost?

Pojem kakovosti je najtesneje povezan z nastankom človeške skupnosti. Beseda »kakovost« ali »kvaliteta« je latinskega izvora (qualitas) in izhaja iz besede »qualis« — kakšen. Po osnovni definiciji, ki jo najdemo v vsakem leksikonu, pomeni kakovost neko določeno lastnost, kvaliteto, svojstvo oziroma vrednostno stopnjo. Beseda »kakovost« označuje vse tisto, ki opredeljuje oziroma določa nek predmet ali pojav ter ga razlikuje od ostalih predmetov ali pojavov. Prav tako lahko rečemo, da je kakovost neka vrednost, ki je primerljiva določenim zahtevam, normam oziroma standardom.

Takšno splošno tolmačenje kakovosti pa je danes že zastarelo! Najmodernejša definicija kakovosti izhaja iz takomenovane »marketing konceptije kakovosti«, ki pravi, da je kakovostno vse tisto, kar zadovoljuje željam in potrebam kupca. Kakovost nekega izdelka torej ni samo njegova neločljiva fizikalna lastnost oziroma vrednost, ampak se lahko spreminja ter prilagaja željam in potrebam kupca. Pravi ocenjevalec na trgu ponujenih izdelkov je lahko le kupec s svojimi potrošniškimi

motivi in potrebami. Po »marketing konceptiji kakovosti« pomeni torej beseda kakovost vse tisto, kar je najboljše za določene kupčeve pogoje.

Seveda pa je formiranje kriterijev kakovosti izdelkov in procesov prav zaradi velike raznolikosti mišljenj, želja in meril različnih kupcev izredno težavna naloga. Kupec, ki ima vsak svoje želje, motive, potrebe, navade, pogoje in kupno moč, nam da sicer skopo, vendar dovolj jasno definicijo kakovosti: »tisto kar rabim in lahko plačam!« S tem je definiral in določil osnovni nivo kakovosti, ki vsebuje dva za njega najvažnejša pogoja:

1. dejanski namen uporabe izdelka oziroma usluge
2. prodajna cena izdelka oziroma storitve.

Po takšni najširši definiciji predstavlja torej pojem kakovosti vse tisto, kar je sposobno zadovoljiti potrošnikovim željam in potrebam — kar je »prilagojeno in sposobno služiti svojim namenom«. S to širino in kompleksnostjo narave želja ter raznolikostjo pomenov in meril kakovosti se v današnjih tržnih razmerah moramo sprijazniti ter iskati vse mogoče načine, kako to področje potrošnikovih želja

raziskovati in nanj tudi vplivati. Uspešno bomo to v prvi vrsti dosegli z integralnim proučevanjem in upravljanjem kakovosti — s povezovanjem interesov proizvajalca in kupca.

Danes si pod pojmom »kakovost v integralnem smislu« predstavljamo združene v najboljšem odnosu predvsem naslednje lastnosti izdelkov:

— funkcionalne karakteristike (npr.: kopirni papir mora dati najmanj štiri čitljive kopije)

— tehnološke karakteristike (npr.: gramatura, kemijska sestava, lepljivost, nanos vlaga, viskoznost, ipd.)

— kakovost izdelave (npr.: čitljiv in oster tisk, raven odrez, trdo in enakomerno navitje, ipd.)

- sigurnost
- rok trajanja
- zamenljivost
- odpornost
- servisiranje
- oblika
- točnost
- zanesljivost
- estetsko-umetniški izgled
- embalaranje
- navodila za uporabo
- servisiranje
- reševanje reklamacij
- prodajna cena
- dobavni rok
- prodajni kanali
- kreditni in ostali prodajni pogoji

- garancija
- transport

Vse našete lastnosti oziroma pogoji lahko odločilno vplivajo na potrošnikovo stališče in mišljenje o kakovosti izdelka oziroma usluge. Le z upoštevanjem teh lastnosti in izpolnitvijo vseh zahtevanih pogojev bomo dosegli, da bo naš izdelek prispel do tistega kupca, kateremu je po vseh svojih karakteristikah tudi namenjen. Osnovni pogoj za to pa je »integralno upravljanje kakovosti«, ki nam da željeni nivo kakovosti z:

— jasno definicijo procesa oziroma tehnično-tehnološko dokumentacijo, ki naj predstavlja uskladitev potreb, želja in zahtev tržišča z našimi možnostmi in pogoji

— programiranim spremljanjem in ugotavljanjem kakovosti, ki naj bo s kontrolno tehnologijo točno definirano

— definiranim informacijskim sistemom kakovosti, ki je osnova za razne korektivne akcije s ciljem vzdrževanja enakomernega in željenega nivoja kakovosti.

Z »integralno definicijo kakovosti« se je v odnosu na dosežanja ozka gledanja, pojem kakovosti torej znatno razširil. Kot takšnega ga tudi moramo sprejeti in storiti vse, da se mu bomo čimbolj približali. Konec koncev je od tega v veliki meri odvisen tudi naš boljši jutri! Andrej Sušterič

Priznanje mladincem Šempetra

Medtem ko stalno negodujemo nad neaktivnostjo mladincev v Aero, pa prihajajo iz TOZD Kemija Šempeter bolj vesele vesti, ki kažejo, da je med našimi mladinci še nekaj aktivnosti.

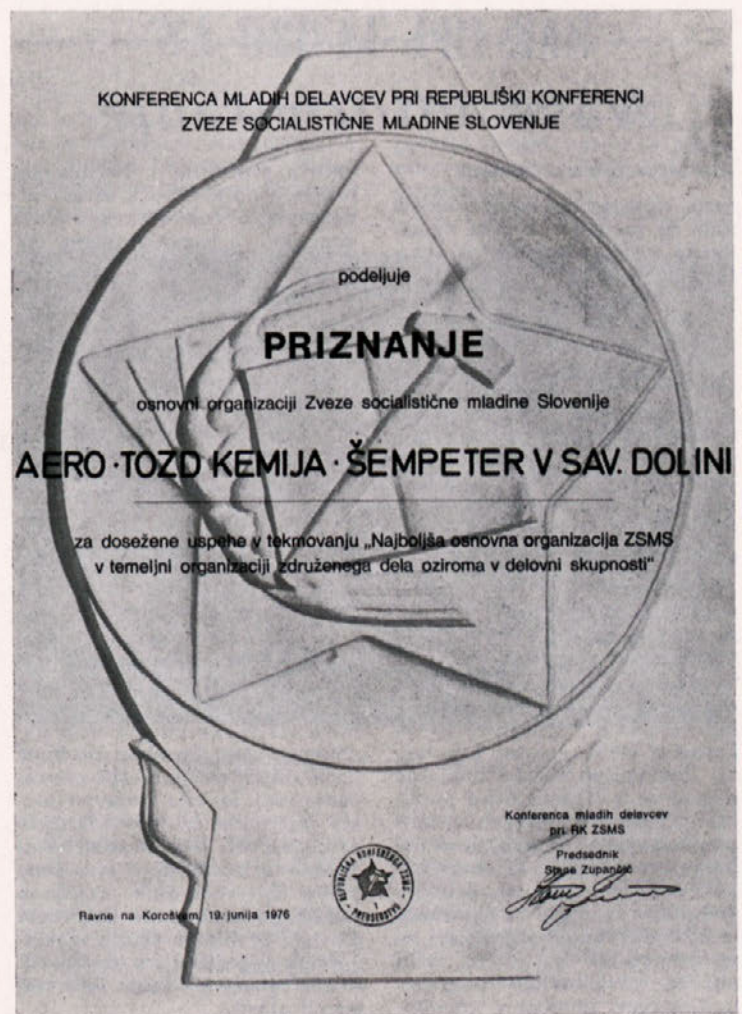
OO ZSMS TOZD Kemija Šempeter se je namreč vključila v tekmovanje IZBIRAMO NAJBOLJŠO ORGANIZACIJO in IZBIRAMO NAJBOLJŠEGA MLADEGA DELAVCA SAMOUPRAVLJALCA. Tekmovanje samo je trajalo od 1. aprila 1975 do 1. aprila 1976. Za tekmovanje je bil določen program, ki ga je bilo potrebno uresničiti. Delo posameznih OO ZSMS je pregledala posebna komisija ob koncu tekmovanja. Sodelovale so OO ZSMS iz petintridesetih slovenskih občin.

Da se je OO ZSMS TOZD Kemija Šempeter lahko vključila v tekmovanje, je morala sestaviti obsežen akcijski program, ki so ga tudi uresnili. Tako so sodelovali pri sestavi kandidatne liste za samoupravne organe (kot DPO). Pomagali so pri krasitvi dvorane ob dnevu volitev. Okrasili so prostore 22. decembra ter pomagali OOS pripraviti slovesnost ob zaključku leta. Sodelovali so na vseh sejah, sestankih in zborih. Dali so pobudo, da sestavijo osnutek skupnega biltena DO Aero in imenovali urednika

Zorko Marjana. V mesecu marcu so pripravili krvodajalsko akcijo; počastili so obletnico rojstva Franceta Prešerna. En mladinec pa se je udeležil političnega seminarja na Jasnici. Na nivoju DO organizacije so pripravili smučanje na Voglu, s planinsko sekcijo pa so odšli na pohod na Stol. V počastitev praznika republike so imeli svečano sejo, na kateri so podelili priznanja najaktivnejšim mladincem. Hkrati pa stalno sodelujejo z občinsko konferenco ZSMS Zalec. (OK ZSMS Zalec se ob tej priložnosti zahvaljuje DO Aero za vse storjene usluge). V svojih vrstah imajo tudi brigadirje, ki sodelujejo na delovnih akcijah.

Ob 50. obletnici III. kongresa SKOJ, ki je bil od 17. — 20. junija 1926 v Kefrovem mlinu, so letos — 19. junija priredili proslavo, ki so se je udeležili predstavniki mladih iz vseh slovenskih občin. Proslava je bila na Ravnah na Koroškem. Tam so podelili priznanja najboljšim OO ZSMS in mladim delavcem samoupravljalcem. Med petintridesetimi nagrajenimi mladimi delavci je bila tudi OŠTERJAŠ VESNA, članica OO ZSMS TOZD Kemija Šempeter.

OO ZSMS TOZD Kemija Šempeter in mladi samoupravljalci OŠTERJAŠ Vesni iskreno čestitamo. Janja Završnik

O delu komisije za idejno politično delo

Komisija za idejno politično delo je bila formirana letos. Sestavljajo jo predstavniki posameznih TOZD in DSSS. Komisija si je v program dela zastavila nalogo, da organizira čim več predavanj, ki bi kar najbolj zanimala člane OZK. Komisija se je sestala 4 krat in razpravljala o temah in predavateljih, ki naj bi predavali našim komunistom.

Seznam tém, ki naj bi jih obravnavali so prejeli od Občinskega komiteja ZK in po njih so se tudi ravnali. V programu, ki je bil komisiji posredovan, je bila tudi politična šola oziroma seminar, ki pa v tako kratkem času ni izvedljiv, predvsem zato, ker nimamo ustreznih predavateljev doma, zunaj OZD pa jih je silno težko dobiti. Zato je komisija organizirala tri predavanja. Za mesec junij je bilo predvideno še eno predavanje iz področja samoupravljanja, vendar tudi to pot ni bilo moč dobiti predavatelja, tako da člani komisije upajo, da bodo to temo lahko obravnavali v mesecu septembru.

V preteklem obdobju so komunisti Aera poslušali tri predavanja in sicer: Evropske komunistične partije po kongresih, predaval je tov. TERČEK JANEZ. Drugo predavanje je bilo na temo Neuvrščene države pred konferenco, predaval je tovariš Uroš Lipušček, tretje predavanje pa je bilo na temo Narodna samozaščita, predaval

je tovariš Vaso Starović. Predavanja so bila razen zadnjega slabo obiskana in je komisija morala v zvezi s tem opozarjati sekretarje OZK.

V programu izobraževanja komunistov so tudi tako imenovani kratki razgovori na teme Leninizma, Marksizma in samoupravljanja v naši družbi. V TOZD Kemija Celje in Grafika so z omenjenimi predavanji že pričeli medtem ko v TOZD Kemija Šempeter in DSSS še niso govorili o tem. V DSSS pravzaprav že dalj časa niso razpravljali o problemih na tem področju, saj niso imeli nobene seje. Predstavniki omenjene komisije so zastopali Aero tudi na posvetu poverjenikov Komunistov, ki je bil 17. 2. 1976 v Celju. Na omenjenem posvetu, so prejeli napotke o tem, kako informirati časopis Komunist o delu posameznih OZK. Naš predstavnik tov. Božič Rudi, je napisal članek o omenjenem posvetu, ki je bil objavljen v Komunistu. Kljub večkratnim prošnjam po informacijah, ki bi bile zanimive za širšo javnost, komisija le teh ni dobila in ni mogla posredovati nobenega članka uredništvu Komunistov.

Komisija si bo tudi v bodoče prizadevala čim bolj izvesti zastavljene naloge, vendar le s pomočjo razumevanja sekretarjev in članov posameznih OZK.

Dora Rovere

Naše informiranje

(nadaljevanje z 2. strani)

tatih, doseženih z združevanjem dela in sredstev, o delu delavskega sveta in izvršilnega organa ter o delu poslovnega organa temeljne, delovne in sestavljene organizacije, kot tudi drugih organizacij in skupnosti, ki so združile delo in sredstva, o uresničevanju samoupravne delavske kontrole in o drugih vprašanjih, pomembnih za upravljanje in odločanje. To obveščanje mora biti po svoji vsebini in obliki dostopno delavcem, hkrati pa redno, pravčasno, resnično in popolno.

Sistem informiranja v AERU temelji na normativni ureditvi, ki je urejena v statutih, v letu 1947 pa je bil sprejet tudi pravilnik o vsebinski zasnovi ter organizaciji in poslovanju naših informativnih sredstev, to je, časopisa Naš Aero ter Informacij. Zasedujoč namen izdajanja glasila se v Našem Aeru publicirajo predvsem sestavki o najpomembnejših dogodkih v delovni organizaciji, o investicijah, o sistemu delitve osebnih dohodkov, politiki kadrovanja in izobraževanja, objavljajo se stalne rubrike kot so to mala anketa, predstavitev poklicev in delavcev, novosti v tehnolo-

giji in proizvodnji. Namen Informacij pa je tekoče, redno obveščanje o dnevnih aktualnih dogodkih, o samoupravnem dogajanju, izpolnjevanju planov, delitvi osebnih dohodkov, delu družbeno političnih organizacij, športnih dogodkih itd. Ob praznikih, kot je to 1. maj, 29. november, 8. marec pa so informativna sredstva namensko posvečena tem praznikom. Posebne številke Informacij so bile namenjene stabilizacijskim ukrepom in izpolnjevanju teh ukrepov, trenutno pa je poseben poudarek dan razpravi o osnutku zakona o združenem delu.

Ugotavljamo lahko, da smo temu sistemu obveščanja posvetili veliko pozornosti, ter si prizadevali, da bi bile objavljene informacije aktualne, zanimive ter po vsebini in stilu dostopne vsem. Poseben problem pa je organizacija službe obveščanja, saj je bilo delovno mesto referenta za obveščanja v zadnjih dveh letih skoraj nezasedeno oziroma je v tem času prišlo do večkratne menjave rednih ali honorarnih delavcev. Ob tem problemu smo z maksimalnim angažiranjem zagotovili redno izhajanje vseh informativnih glasil.

Ob tem sistemu informiranja ter njegovi analizi pa so seveda odprta še razna vprašanja, ki jih želimo razrešiti v najkrajšem možnem času.

Večjo pozornost oziroma realizacijo je potrebno posvetiti »živemu informiranju«. Ugotavljamo namreč, da vodje organizacijskih enot, predsedniki in člani organov upravljanja ter raznih izvršilnih organov informacije v nezadovoljivi meri prenašajo na druge delavce, da se pred pomembnimi razpravami oziroma sejami v nezadostni meri posvetujejo oziroma v svojih sredinah premalo razpravljajo o tej tematiki. To seveda vodi do tega, da so delavci v raznih primerih nepravocasnno seznanjeni s pomembnimi predlogi in aktualnimi dogodki. Ob tem seveda ne moremo mimo dejstva, da je za določeno mero nezadovoljivega živlega obveščanja kriva tudi nedovoljna razgledanost ter družbenopolitična in strokovna pripravljenost odgovornih delavcev. Organizirani so bili nekateri seminarji za izobraževanje teh delavcev, v teku pa je pričel tečaj realizacije ciklusa internih seminarjev za različne vrste izobraževanja.

Večjo pozornost moramo posvetiti »medtozdovskim« informacijam, vestem iz posameznih organizacijskih enot, s čimer bi zagotovili večjo obveščenost delavcev ene temeljne organizacije oz. ene organizacijske enote o dogajanjih v drugih temeljnih organizacijah. Ne morem mimo ugotovitve in to nerazveseljive ugotovitve, da v naši delovni organizaciji nimamo praktično nikakršnega širokega kroga aktivnih sodelavcev v vseh fazah informacijskega procesa. Zlasti vodje organizacijskih enot, strokovni delavci, torej tisti, ki razpolagajo z največ informacijami, v procesu obveščanja ne sodelujejo. Ali lahko ob tem ugibamo da gre pri tem za ozko in zgrešeno mišljenje, da je za obveščanje odgovoren le referent za obveščanje ter glavni urednik?

Zato naj mi bo dovoljeno, da uporabim tudi to mesto in opozorim vse odgovorne in vse našete, da je skrb za obveščanje tudi dolžnost vseh tistih, ki z informacijami razpolagajo, torej vseh vodilnih, vodstvenih ter strokovnih delavcev, članov organov upravljanja ter izvršilnih organov, delegatov v delegacijah ter seveda enako ali še bolj tudi članov družbenopolitičnih organizacij.

Oglasnih desk je v AERU dovolj, vendar pa so slabo izkoriščene. Svojo podobo bi morale

namreč menjavati tako vsebinsko kot tudi grafično vsakodnevno, saj bi bile le tako dovolj aktualne in zanimive za tiste, ki so jim namenjene, to pa so predvsem delavcem posameznih organizacijskih enot. Problematiko teh enot pa lahko tekoče zasledujejo tisti, ki v tej delovni sredini živijo, v inicativo in pomoč pri tem pa bi morali biti člani uredniškega odbora oziroma izdajateljskega sveta, ki so tudi izvoljeni po delegatski osnovi iz teh sredin. Poskrbeti pa je potrebno, da bodo te oglasne deske oziroma omarice »odprtega tipa«, da bodo lahko delavci tudi na ta način imeli svojo besedo, namenjeno vprašanjem, pripombam in pritožbam.

V naši državi je po zadnjih podatkih izhajalo čez 1000 tovarniških glasil, povprečna mesečna naklada je bila čez 2 milijona izvodov. To pa pomeni, da dobi torej vsak deseti Jugoslovčan v roke izvod takega glasila, če pa pri tem upoštevamo še dejstvo, da tovarniška glasila romajo tudi skozi roke družinskih članov, prijateljev, znancev, vidimo, kako razširjena so, s tem pa tudi kakšno pomembno vlogo imajo. V marsikateri družini je takšno glasilo morda tudi edini časopis, ki ga prebirajo. S tem torej vidimo, kakšen pomen ima tovarniško glasilo, lahko rečemo, da je izredno pomemben dejavnik ne le pri obveščanju delavcev v združenem delu, temveč tudi v celotnem procesu javnega obveščanja. Zato nam tudi ne more biti vseeno, kakšna so naša interna glasila, do navedene problematike ne smemo biti nezainteresirani oziroma pasivni.

Ob vsem tem pa ostaja naloga zainteresirati vse delavce, ki so jim vse te informacije namenjene, da bodo le-te tudi dejansko skrbno prebirali, postavljali vprašanja, mnenja, zahtevali pojasnila torej postali dejansko tudi subjekt, ne pa samo objekt obveščanja. Na ta način bi bil ustvarjen tudi pristnejši neposredni odnos med proizvajalci in strokovnimi službami.

Vemo, da je potrebno na področju našega sistema obveščanja storiti še marsikaj. V pripravi je predlog za dopolnitev in izboljšanje koncepta sistema obveščanja- ki ga bomo posredovali v javno razpravo vsem članom kolektiva, ob čemer seveda pričakujemo, da bo ta razprava res naletela na odmev v kolektivu, da bodo člani kolektiva sodelovali s svojimi pripombami in predlogi, tako, da bo obveščanje res takšno kot ga želimo in zmoremo doseči.

Marija Marulec

Dopisujte v Naš aero

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih

Zadnje dni meseca maja je Skupščina SRS sprejela Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s katerim se urejajo zakonska zveza, razmerja med starši in otroci in med drugimi sorodniki, posvojitev, rejništvo ter varstvo mladoletnih otrok in drugih oseb, ki niso sposobne same skrbeti zase, za svoje pravice in koristi.

Ker menimo, da zakon ureja tisto področje, ki zadeva tudi vsakega izmed nas, smo nanašali nekaj zanimivosti iz njegovih določb.

To področje so do sedaj urejali štirje zakoni, ki so bili sprejeti že leta 1946. Nov zakon je to materijo združil, upošteval družbenoekonomske spremembe v naši samoupravni družbi ter dal poseben poudarek humanizaciji odnosov, vse to pa seveda tudi zato, ker se skladno z družbenim razvojem spreminja tudi položaj družine.

Na začetku bi morda našela pomen nekaterih izrazov, ki jih novi zakon uporablja:

DRUŽINA — je življenjska skupnost staršev in otrok;

DRUŽBENI pomen zakonske zveze je v **zasnovanju družine**; **RODITELJSKA PRAVICA** pripada **SKUPAJ** očetu in materi;

Pravice in dolžnosti otrok do njihovih staršev in sorodnikov ter pravice in dolžnosti staršev in sorodnikov do otrok so **ENAKE** ne glede na to, ali so otroci rojeni v zakonski zvezi ali izven nje.

POSVOJITEV je posebna oblika varstva mladoletnih otrok, z njo pa nastane med posvojiteljem in posvojenecem enako razmerje kot med starši in otroci;

REJNIŠTVO je posebna oblika družbenega varstva otrok, ki jim je potrebna oskrba in vzgoja pri osebah, ki niso njihovi starši;

SKRBNISTVO je posebna oblika družbenega varstva mladoletnikov, za katere ne skrbijo starši, in polnoletnih oseb, ki niso sposobne same skrbeti zase, za svoje pravice in koristi.

Na nekatere novosti ter zanimivejše rešitve v tem zakonskem predpisu pa nameravam posebej opozoriti.

Ena pomembnejših novosti je uveljavitev **ZAKONSKE POSVETOVALNICE**. Zakon namreč določa, da morata osebi, ki nameravata skleniti zakonsko zvezo, pred sklenitvijo te zveze obiskati zakonsko posvetovalnico. Namen te posvetovalnice je v tem, da se bodoča zakonca čimbolj vsestransko pripravita in posvetujeta o skladnem skupnem življenju, nanjo pa se obrneta tudi takrat ko bo morda tudi v zakonu prišlo do težav.

Glede pogojev, oblike sklenitve ter veljavnosti zakonske zveze in tudi premoženjskih razmerij med zakonci, zakon nima kakšnih novosti. Glede pre-

nehanja zakonske zveze pa bi morda posebej navedla pogoje, ki jih zakon zahteva, da lahko sodišče razveže zakonsko zvezo na podlagi sporazuma zakoncev. Pri tem se morata zakonca sporazumeti o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ter o preživljanju nepreskrbljenega zakonca, ki nima sredstev za življenje in je nesposoben za delo ali nezaposlen in se ne more zaposliti ter če predložita pismen in po sodniku overjen sporazum o delitvi skupnega premoženja in o tem, kateri od zakoncev bo imetnik stanovanske pravice. Preden sodišče razveže zakonsko zvezo, mora ugotoviti, ali je s sporazumom zakoncev **PRIMERNO** preskrbljeno za varstvo, vzgojo in preživljanje otrok ter zahtevati o tem tudi mnenje občinske skupnosti socialnega skrbstva. V primerih, ko le eden od zakoncev predlaga razvezo in se torej zanjo ne odločita sporazumno, se sodišče ne spušča v tehtanje krivde za razmajani zakon, temveč ugotavlja, ali gre dejansko za takšno omajanosn zakonca, da skupnost v tej zakonski zvezi ni več mogoča. Hkrati sodišče tudi odloči o nekaterih posledicah razveze, zlasti še, ker je družbena skupnost posebej zainteresirana da zavaruje položaj in pravico otrok oziroma razvezanih staršev. Ena izmed takšnih posledic je obvezna delitev skupnega premoženja zakoncev, pri čemer zakon predpostavlja, da je k temu premoženju prispeval vsak od zakoncev polovico, v kolikor ne dokažeta drugače.

V zakonu je posebej določeno, da ima tisti zakonec, ki nima sredstev za življenje, pa brez svoje krivde ni zaposlen ali je nesposoben za delo, pravico da ga drugi zakonec preživlja, kolikor je to v njegovi moči. Takemu zakoncu pa se s sodbo, s katero se zakonska zveza razveže na njegovo zahtevo ali na podlagi sporazuma z drugim zakoncem določi znesek za preživljanje v breme drugega zakonca, ustrezno njegovim zmožnostim, pri čemer pa lahko sodišče tudi upošteva zaradi katerih je postala zakonska zveza nevzdržna.

Če se pri razvezi starša nista sporazumela glede varstva, vzgoje in preživljanja skupnih otrok ali pa njun sporazum ni v skladu s koristmi otrok, odloči sodišče pri kom bodo ostali otroci v varstvu in vzgoji. Tisti od staršev, kateremu otroci niso zaupani, obdrži pravico do osebnih stikov z njimi, razen če sodišče glede na koristi otrok ne odloči drugače. Odločbo o varstvu in vzgoji otrok pa sodišče lahko spremeni na zahtevo razvezanega zakonca ali organa socialnega skrbstva, če to zahtevajo spremenjene razmere in korist otrok. Višino prispevka za preživljanje otrok

določi sodišče v sorazmerju z možnostmi vsakega izmed staršev in otrokovimi potrebami.

Doslej se je pogosto dogajalo, da se preživnine, ki jih je po razvezi določilo sodišče, dalj časa niso spremenile. Prav zaradi socialne varnosti otrok je posledaj skupnost socialnega skrbstva dolžna, da vsako leto usklajuje višino preživnine z gibanjem življenjskih stroškov.

Izmed določb zakona, ki govorijo o razmerjih med starši in otroci, bi morda posebej omenila, da roditeljsko pravico izvršujejo starši sporazumno, kadar pa si pri tem niso edini, odloči pristojni organ občinske skupnosti socialnega skrbstva. Kadar starši živijo ločeno ali kadar je zakon razvezan, izvršuje roditeljsko pravico tisti zakonec, ki mu je otrok dan v varstvo in vzgojo. Če pa gre za odločitve, ki bistveno vplivajo na otrokov bodoči razvoj, odločata sporazumno oba roditelja, tudi tisti roditelj, pri katerem otrok ne živi, če izpolnjuje svoje dolžnosti do otroka.

Starši so dolžni preživljati svoje otroke, če se **redno** šolajo tudi po doseženi polnoletnosti. Polnoletni otroci so dolžni preživljati svoje starše, če so ti nesposobni za delo in nimajo dovolj sredstev za življenje. Ro-

ditelj, ki mu je odvzeta roditeljska pravica (to pa je roditelj, ki to pravico zlorablja, ali je otroka zapustil, ali svoje dolžnosti kako drugače hudo zanemarja), ni oproščen dolžnosti preživljanja otroka.

V zvezi s posvojitvijo bi omenila, da zakon omogoča, da se otroci, ki nimajo staršev ali otroci, katerih starši ne izpolnjujejo roditeljskih pravic in dolžnosti, enakopravno vključijo v novo družino. Tako so posvojeni otroci popolnoma izenačeni z ostalimi otroci, posvojitelji pa imajo do njih enake pravice in dolžnosti, kot jih imajo starši do svojih otrok.

Rejništvo je pomembna in razvita oblika družinskega varstva otrok. Namenjeno je tistim otrokom, ki **začasno** ne morejo živeti pri svojih starših ter naj jim tako zagotovi osnovne pogoje za zdravo rast in razvoj. Uveljavljena je tudi druga oblika družinskega varstva, to je, skrbništvo, s čimer so dane mladoletnikom, za katere se starši ne brigajo, oziroma tudi odraslim osebam, ki so potrebne pomoči, ustrezne pravice in koristi, pravna zaščita, varstvo njihove osebnosti, s tem pa tudi možnosti, da se usposobijo za samostojno življenje.

Marija Marulec

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI NA OBISKU PRI NAS

Leto 1941. II. svetovna vojna je v razmahu. Nemški teror se stopnjuje. Razkosana je Jugoslavija, Slovenija. Hitler v Mariboru vzklikne: »Naredite mi to deželo nemško!« In

besede. Koliko bratskih vezi se je skovalo v teh težkih trenutkih. Srbski narod je pokazal vso svojo gostoljubnost in prisrčnost.

Da ti težki trenutki ne bi bi-

Veselje, sreča, objemi ob snidenju

njegovi podaniki se zvesto lotijo svoje naloge. Sledijo aretacije, transporti slovenskih družin... Kdo bi mogel pozabiti negotovost, surove nemške besede, dolge dneve vožnje. A vendar je tu olajšanje. Končno lep sprejem, prijateljske

li nikdar pozabljeni, je tu karavana, vlak prijateljstva in bratstva. Karavana, ki utrjuje bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Letos smo jo po štirih letih zopet sprejeli v Celju. Opazovala sem o- (nadaljevanje na str. 7)

Tokrat smo se odločili, da vam predstavimo poklic **administratorja**. Njihove besede naj govore o njih in njihovem poklicu:

Cvetka Gajšek — zaposlena v komercialnem sektorju

V DO Aero sem zaposlena od marca 1969. leta. Opravljam v glavnem administrativna opravila. Kot šifrant delam že tri leta in to delo me izredno veseli, posebej še, ker poznam že več kot polovico šifer na pamet. S sodelavci se

dobro razumem in prav vsi, ki sodelujejo z mano, tudi pijejo kavo, ki jim jo kuham (po oceni ene izmed sodelavk kuha izredno dobro kavo). Sodelujem tudi kot član odbora v sindikalni organizaciji. Ker se vozim iz Štor, nimam preveč časa za aktiviranje na drugem področju. V Aero sem zadovoljna, pripombe imam le na kuhanje malice, ki največkrat ni v skladu z letnim časom.

Jožica Radelič — TOZD kemija Celje

Po dolgem pregovarjanju mi je uspelo, da je spregovorila nekaj besed o svojem delu. Ostala pa je trdna in pravi, da o njej naj spregovorijo besede, da fotografija ni potrebna.

Delovne dobe imam že 17 let, v Aero pa sem zaposlena od junija lanskega leta. Kaj obsega moje delo? Vsa strojepisna dela, pišem zapisnike strokovnega kolegija, sprejemam in oddajam pošto, arhiviram dokumente za TOZD. Pripomniti moram, da delo ni enakomerno razporejeno in je včasih res težko vse opraviti do določenega časa.

Sprejemam tudi goste, ki pridejo k vodji in jim seveda skuham kavo. Na svojem delovnem mestu sem zadovoljna. Pripombo imam le na to, ker nikoli ne vem v kolikšni meri se bodo dane obljube izpolnile. Sodelujem tudi v delegaciji SIS, tu sem še novinka in se z vlogo delegata še ne seznanjam. Kaj naj še povem? Prostega časa mi ob družini ostaja bolj malo. Ukvarjam se le nekoliko z ročnim delom, predvsem s pletenjem.

Cvetka JUG — DS SS

V Aero je zaposlena že 6 let — od maja 1970. leta. Moje delo obsega predvsem pisanje na pisalni stroj. To je tipkanje zapisnikov, prepisovanje gradiva za Informacije in Naš Aero, pretipkavanje najrazličnejših pravilnikov in osnutkov. Največje težave imam pri prepisovanju konceptov, ki so pogosto napisani v rokopisu in nečitljivi, kar je potem težko prebrati. Zato bi ob enem vse tiste, ki mi oddajajo pri-

spevke za naša glasila prosila, da so rokopisi resnično čitljivo napisani. Delo pa tudi ni enakomerno razporejeno, predvsem zaradi tega, ker bi hoteli vsi imeti gradivo čimhitreje natipkano.

deloval v odpravi na Himalajo, in sicer v I. in drugi jugoslovanski odpravi. Bil sem prvi načelnik alpinističnega odseka v Celju 1947. leta in ta odgovornost se me še danes drži.

— Ali se z alpinizmom še ukvarjate?

Skrbim predvsem za vzgojo mladega alpinističnega kadra, ki se ravno sedaj v Celju uspešno razvija. Osebnih večjih plezalskih načrtov trenutno nimam, delam predvsem za to, da bi bil v Celju izvežban takšen alpinistični odsek, ki bi bil sposoben dati samostojno alpinistično odpravo v tuja gorstva izven Evrope. Prevzel sem predvsem tehnično in organizacijsko delo. Praktično imam vedno manj časa. Pišem pa članke, imam predavanja — tudi po šolah, zlasti mladim alpincem: o nevarnostih v gorah, o pravilni opremljenosti, da bi tako preprečili morebitne nesreče v hribih. Rad bi dodal, da sem tudi član gorske reševalne službe ter nosilec zlatega znaka Planinske zveze Jugoslavije, zlatega znaka Planinske zveze Slovenije, zlatega znaka GRS za 25 let dela in zlate plakete mesta Celja za šport.

lo pokalov z različnih grafičnih tekmovanj.

— To je vsekakor zanimiva in bogata alpinistična in športna preteklost! Mogoče vam je ostal v spominu kakšen poseben dogodek?

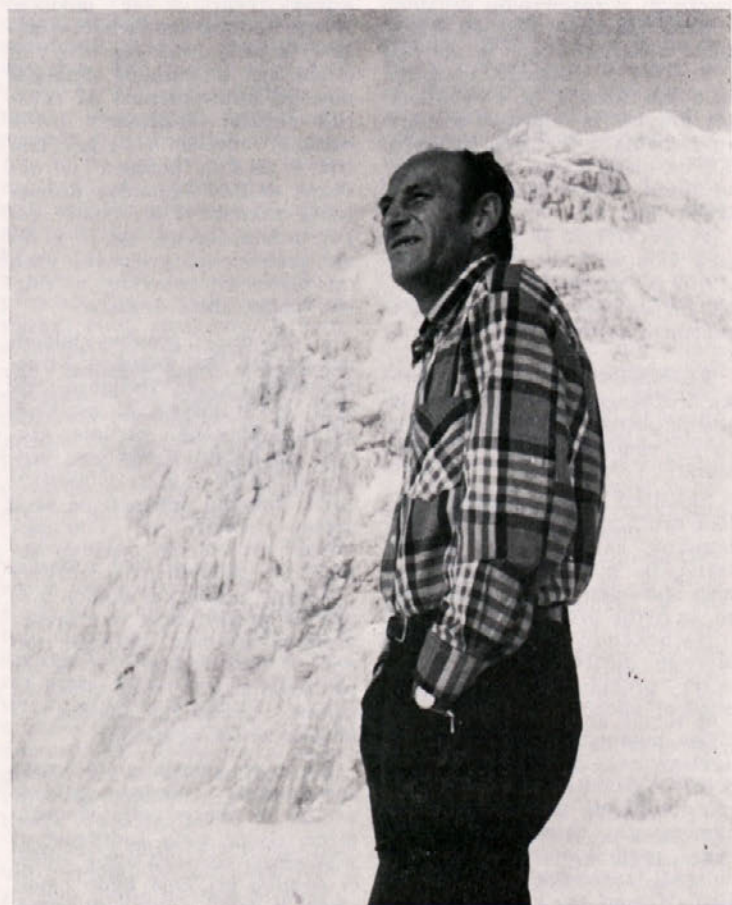
Dogodkov in spominov je veliko in ne bi mogel nobenega posebej poudariti. Vsekakor pa so najbolj napeti in »živčni« trenutki pri delu z mladimi pri plezanju. Večkrat s strahom pričakujem kaj bo, se bo morda kaj zgodilo, kajti načelnik je odgovoren za vsako napako, vsako poškodbo mladega človeka.

— Ste morda aktivni tudi na ostalih področjih?

Delujem tudi na družbeno-političnem področju. Imam funkcije v samoupravnih organih že od vsega začetka. Sedaj pa sodelujem v samoupravni delavski kontroli, civilni zaščiti, športu in rekreaciji. Vsekakor pa skušam uskladiti še prosti čas z delom.

— Imate morda še kakšen konjiček?

Da. Ukvarjam se s fotografiranjem — predvsem v črno-beli tehniki in filmanjem na czkometražnem filmu.

— Kljub šestinštiridesetim letom ste še vedno aktiven alpinist. Se mogoče ukvarjate še s kakšnim drugim športom?

Ukvarjam se še s smučanjem. V podjetju sem bil eden vodilnih športnikov grafičnih iger, in sicer v atletiki, odbojki in smučanju. V vitrinah pa se mi je nabralo že lepo števi-

Sami ste ugotovili, kako plodno in veliko je področje, na katerem deluje tov. Debeljak. Preostane mi samo še, da mu izrečem iskrene čestitke ob dobljenem državnem priznanju in zaželim čim več uspehov pri delu z mladimi alpinisti.

J. Z.

Naš intervju

Tov. Ciril Debeljak, član DO Aero, zaposlen v grafiki že od 1944. leta, je vsem znan. Poznamo ga kot vestnega delavca (po poklicu je strojni stavec, sedaj pa oddelkovodja predpriprave in korekture) in vnetega ter prizadevnega alpinista. Za dolgoletno delo v alpinističnem športu je letos dobil državno priznanje »Red dela s srebrnim vencem«.

Sklenila sem, da stopim k njemu, da se kaj več pogovo-

riva o njegovem delu. Nastal je naslednji zapis:

— Tov. Debeljak, prosim povejte mi, kdaj ste se pričeli ukvarjati z alpinizmom? Kaj vse ste v tej panogi dosegli?

Po vojni sem eden prvih, ki je v naših stenah plezal VI. stopnjo, kar je najvišja ocena v alpinizmu. Za seboj imam 600 plezalnih vzponov, 55 svojih, lastnih. Plezal sem že v stenah Francije, Italije, Švice, Avstrije, dvakrat pa sem so-

Čisto navadna zgodba

»Potrebno je, da čim več ljudem, ki delajo v direktni proizvodnji, na strojih, postavimo norme. To spodbuja prizadevnost pri delu. Potrebno je, da bi čim več proizvedli, da bomo potem lahko razpolagali s čim večjimi sredstvi, to je vendar jasno, ne? Saj to je vendar smisel našega upravljanja — samoupravljanja!«

Počasi je sedel. Sivi lasje so mu malce padli na čelo, popravi si jih je. Okrog sebe je slišal odobravalne mrmranje. Dvorana je bila zakajena. Bil je utrujen, saj je moral delati dva šifra skupaj. Vendar je moral priti na sejo delavskega sveta, pa naj je bil še tako utrujen. Moral jim je povedati to o normah in o delu nasploh. To so zahtevali od njega tovariši. Ni jih mogel razočarati. Saj je stvar zelo važna za vse. Pomislil je, da bi lahko kdo drug storil to namesto njega, da bi mu ne bilo treba vedno znova stopati v prve vrste. A ni bilo nikogar, ki bi to pot govoril o tem problemu, razpravljali so o drugih stvareh, ki pa niso bile nič manj važne in pomembne kot je ta. Vendar se tega ni nihče domislil. To pomeni, da je njegova prisotnost kot posameznika pomembna, tako kot je pomembna prisotnost vseh tovarišev, ki sedijo tukaj z njim. Moral se je zbrati, da je prislunil diskutantom. Beseda je še vedno tekla o večji storilnosti.

Ko je bila seja končana, in so se počasi razhajali vsak na svoj dom, je tudi JANEZ PEGANEC krenil proti svojemu domu. Hrbet mu je bil že malce ukrivljen, vendar je bil njegov korak še vedno prazen in hiter. Stopal je po ozki poti, ki je vodila med dvema blokoma proti njihovi hiši. Tu še niso stanovali dolgo. Dve leti bo menda tega. Prej so živeli malo tu, malo tam. Selili so se iz ene podnajemniške luknje v drugo. Dosti let so preživeli tako, on in njegova družina.

Stopil je po stopnicah, a moral je kreniti kar v temi, luč namreč ni gorela. »Spet se je nekaj pokvarilo,« je pomislil sam pri sebi. Jutri bo moral poklicati električarja. Takšne stvari običajno počakajo nanj, ki je predsednik hišnega sveta. Pa nič zato. To rad stori. Saj je za skupnost.

Ko je pozvonil na domač zvonec mu je prihitela odpirat hčerka Metka. Bila je nasmejana dekletce, vedno pripravljena za delo in pridna v šoli. Bila je njegov ponos. Imel jo je zelo rad, prav tako kot sina Matjaža, ki je zdaj že na univerzi. Radi so se imeli vsi v družini. Kljub temu, da je bil njegov zakon star že več kot 10 let, sta se z ženo ljubila in razumela kot v prvih mesecih. Njuni sorodniki so jima zavidali, njemu in njegovi Lenki in so bili dostikrat zelo zlobni do njiju, predvsem potem, ko sta postala komunisti. A se nista dosti menila

za to. Njihova družina je bila zadovoljna in srečna, čeprav so bili vedno z nečim zaposleni. Matjaž kot študent in komunist, Lenka pri sindikatu, on pa na več straneh, tako da je včasih pomislil, da je tega že kar dovolj. Vendar, ko je takole stopal čez domači prag, kljub temu, da so bili vsi zaposleni, doma ni bilo nereda in to mu je bilo zelo ljubo. Že od nekdaj so vsi poprijeli za delo in vse je bilo kar hitro opravljeno.

Počasi si je sezuval čevlje in si nataknil copate. Metka se je hitela vrteti pred štedilnikom, in že je postavljala na mizo kosilo. Matjaž je prilo-mastil iz svoje sobe in že od daleč kričal: »Zdravo, kaj je novega, so sprejeli tvoj predlog?« »So, sol!« je šlo Janezu na smeh. Nikoli ni noben problem, ki ga je imel posamezen član družine šel mimo ostalih. Vsi so vedeli za to in si pomagali z nasveti in predlogi.

Med kosilom so razpravljali o vseh drobnih novicah, ki jih je vsakdo od njih prinesel. In Janez je kljub neprespani noči in utrujenosti rad prislunil in sodeloval pri razgovoru.

»Veš Matjaž, nekako čudno mi je danes,« je povzel. »Mislim da se staram. Začel sem razmišljati o tem našem in mojem preteklem delu in življenju.« »Daj no daj, oče. Človek mora razmišljati, predvsem pa o svojih preteklih in prihodnjih dejanjih. Saj vendar sam govoriš vedno tako vsem nam. Tako si govoril že, ko sem bil še smrkavec in smo pri igri z žogo tu in tam razbili kakšno okensko steklo, za katero sem moral potem čistiti pri sosedu stopnice, da sem jo odslužil. Zakaj bi bilo razmišljanje znak staranja, ali pa neumnost. Če razmišljaš o časih, ko si bil še otrok, pa o tvojih partizanskih letih in potem o vseh tistih nalogah, ki ste jih opravili potem. O marsikaterem tovarišu, ki te je razočaral, ker je postal cinik, kritik in nezadovoljnej, delati pa se mu ne da kaj dosti ali pa o tem ali je imelo vse to tvoje delo dovolj smisla in ali so rezultati dobri.« »Kako si pa vedel, da razmišljam o vsem tem Matjaž? Res razmišljam o tem. O časih, ki so bili, so in bodo. O ljubezni do partije in domovine, ki me vsa ta leta vodi iz obveznosti v obveznost, od leta do leta, o ljubezni do vajine mame, ki je bila vsa ta leta tako dobra in razumevala. Toliko družinskih skrbi je nosila sama, ki bi jih moral nositi tudi jaz, da sem imel dostikrat slabo vest. Vendar ni nikoli očitala, nikoli godrnjala. Malo da me je sram zaradi tega vesta, ker vem, da bi moral storiti več, če bi mogel, pa ni bilo časa, zato, ker je pomembno, da razmišljam, kakor moji tovariši, o gospodarjenju naše tovarne, o delu komunistov na terenu in o čudnem malomarnem odnosu

do dela, ki se pojavlja pri nekaterih tovariših in o mnogih neupravičenih zahtevah po višjih osebnih dohodkih. Komunisti moramo razmišljati recimo o delu, njegovih rezultatih in potem šele o delitvi dohodkov po delu. Kaj misliš Matjaž, ti, ki študiraš o tem, kaj bi lahko storili, da bi število tako materialistično mislečih ljudi zmanjšali na minimum. Saj vem, da ne moremo vsi enako misliti in čutiti, vendar tako ne smemo misliti in čutiti nikoli!«

Matjaž se je smehljaj. Rad je imel vse svoje in šel bi zanj skozi ogenj če bi bilo to potrebno in poznal jih je tako kot so oni poznali njega, vendar ga je tale njegov oče vedno znova presenečal. Saj je bil res včasih siten. Zaradi razmetanega stanovanja, ali slabih ocen, vendar je bil tako čudovit človek, takšen idealist kakršnih bi potrebovali še veliko. Ali pa samo mislimo, da jih ni dovolj. Matjaž se je še kar naprej smehljaj. Pomislil je na to, če mu bo kdaj uspelo biti tak človek kot je njegov oče. Želel bi biti tak. Rad bi živel tako koristno in tovariško življenje kot ga je živel on.

»O čem razmišljaš?« ga je vprašal oče.

»O vsem mogočem, več dosti tega je, na kar moram misliti. Mislim o tebi in o tvojem vprašanju. Dosti dela bo v zvezi s tem, veš. Zdi se mi, da bom napisal nekaj o tem za časopis. Tako bi morda še kdo začel razmišljati in delati na tem. Razmisli malo o tem, oče. Rad bi si jutri zapisal nekaj tvojih misli v zvezi s tem. Zdaj bi pa pospravila, Metka!«

In počasi je Matjaž izvlekel svoje dolge noge izpod mize in krenil proti pomivalnemu koritu s krožniki v rokah. Bil je spreten v tem opravilu. Metka je hitro pomivala, on brisal posodo, vmes pa sta se zbadala in smejala. Ivan pa ju je gledal in bilo mu je tako pri duši, da ima tako dobra otroka.

Počasi se je odpravil v dnevno sobo in legel na kavč. Ko je legel, je šele prav začutil, kako silno utrujen je. Vendar zaspati ni in ni mogel. Misli so mu še kar naprej uhajale v čas, ki je minil.

Med vojno je bil borec, tam na Krasu, več lačen kot sit, vedno ožuljenih nog, takšen pač, kot vsi njegovi tovariši. Bil je enkrat ranjen, pa so ga pozdravili v Franji. Vendar se mu je danes včasih zdelo, da se ni obnašal tako kot bi se moral, moral bi biti bolj hraber. Kako bolj hraber? »Ej, Ivan, staraš se,« si je mislil, »da razmišljaš o takšnih neumnostih.« V brigadi na progi, so delali kot divjaki. Tam je videl umirati svojega najboljšega tovariša Ksavra. Bil je bolan na pljučih. Bilo mu je grozno, ko je stal ob njem, ga gledal, kako kašlja, pa mu ni mogel čisto nič pomagati, (Nadaljevanje na 2. strani)

Prva stopnica svobode kurirja Steva

Z različnimi občutki stopam po skrbno oblikovani stezi iz debel mladih dreves, ki so se tesno prilegala druga ob drugo, da so izgledala kot prevrnjena ograja. Nikamor se mi ni mudilo. Pot iz brunarice v ambulanci, ki sem jo moral prehoditi vsako jutro, je bila zame nekaj čisto posebnega — bila je oserčaji dogodek dneva.

Najprej bo prevez pa zdravnikov utrujen in resen obraz, potem pa kar me je najbolj pritegnilo, novice z bojišča, sem si v mislih razporejal vrstni red dogodkov v ambulanti.

Pomlad je že dihala iz vsakega kotička gozda. Podrast je nežno ozelenela. V srcih bolnikov je vzcvetel cvet bližajoče se svobode. Iz roke v roko je krožila po bilogorski bolnišnici drobna brošura z govorom vrhovnega komandanta tovariša Tita. Na naslovni strani je z velikimi črkami pisalo: »Čez mesec dni bo konec vojne.« Ljudi je zajel topli nemir in vzburkana radost. S solzami v očeh so brali Titove preroške besede. Torej vsak čas bo tu, po štiriletnih bojih in po nepopisnem trpljenju, iz naše krvi rojena zlata svoboda.

Bolničarka mi previje roko. Čez nekaj časa pride zdravnik, si ogleda rano in de: »Mali, s tem imenom so me klicali v bolnišnici — bil sem najmanjši in najmlajši — rana se ti predolgo gnoji; vsak čas bo konec vojne, zaradi tega to bolnišnico opuščamo, tebe pa bomo poslali v osvobojeno Virovitico. Tam se ti bo rana hitro zacelila.«

Po štirih letih se zopet srečujem z mestom: ruševine, pogorišča, kolone poklapanih ujetnikov. Na poljih in še v predmestju so ostali nedotaknjeni prsobrani, ob njih pa kupi tulcev, ki so nemo pričali o srditosti bojev. Iz nekega razstreljenega bunkerja je štrlela skrivenčena cev mitraljeza kot porogljiv simbol zlomljenega zla. S pročelij hiš so prešerno plapolale zastave. Proti središču mesta se je vrvež stopnjeval: maj, svoboda, cvetje, zastave, veselje obrazi, šumno valovanje ulic.

Bolniške sobe so prepolne ranjencev in bolnikov. Zdím na svojem skromnem ležišču, — ves prevzet od velikih dogodkov. Še pred nekaj dnevi sem bil v bilogorski bolnišnici — skriti globoko v gozdovih in vojna je vihrala. Danes sem v mestu in vojne ni več. Nikogar ne poznam. Strmim skozi okno, v mislih pa že radostno potujem proti Celju. Od nekod zaslišim slabotne klice: »Mali! Mali!« Radovedno se začnem ozirati, kdo neki ima takšno ime. Nihče se ne zgane, kar za-

gledam nekaj postelj pred seboj, kako mi mlad bolnik z roko daje znak, naj pridem k njemu. Začuden se mu približam in brez besed obstanem pred posteljo. Ne morem odmakniti pogleda od zelenkasto bledega obraza in globoko vdratih oči.

»Veš, tebe sploh ne poznam, od kod me pa ti poznaš?«

»Oziral sem se po sobi. Vsakdo se je s kom pogovarjal, samo ti si sedel ko pribit na postelji in strmel skozi okno, pa me je zamikalo, da te pokličem. Ker si majhen, sem te imenoval kar Mali. V našem bataljonu je imel kuhar ravno takšnega fantiča kot si ti. Bil je sirota nekje s Kozare. Od kod pa si ti?«

»Iz Turčevici Polja, drugače sem pa iz Celja.«

Dolgo sva se pogovarjala. Govoril je počasi in tiho. Rana, ki jih je imel po trebuhu in prsni, se je pridružila še bolezen. Pozabil sem na pot domov in da je svoboda. Pozneje sem večkrat posedal ob njegovi postelji. Pogosto ga je napadla vročina. Zdravniki in bolničarke so se zelo trudili, da so mu lajšali kritične trenutke. Ko je kriza minila, me je vprašal: »Mali, kaj sem govoril v vročici?«

»Mamo si klical, pa ustaše preklinjal.« Stevo me je dolgo gledal in premišljeval. »Veš, Mali, ko ozdravim, te povabim v mojo rodno Moslavino.«

Večeralo se je. Kurir Stevo je zopet prestal napad vročine. Dežurni zdravnik se je dolgo zadrževal pri njem še po prestani krizi. Boječje in tiho prisedem k postelji. Dolgo molčiva, a molk prekine Stevo: »Mali, ali si že videl Triglav?« Osupnem, potem pa le počasi spravim iz sebe: »Ravno preden se je začela vojna, me je mama peljala na Gorenjsko in mi pokazala to mogočno goro. Videl sem ga le od daleč.« Skozi mrak so se vame živo zazrle Stevove oči.

Čisto navadna zgodba

(Nadaljevanje s 1. strani)
ni mu mogel dati svoje krvi, ki bi mu jo takoj dal, ni mu mogel dati nekaj svojega življenjskega časa, ki bi mu ga tudi dal. In tako mi je Ksaver umrl na rokah, a on je jokal, jokal, ker ni mogel dometi zakaj umirajo tako mladi čudoviti ljudje, kot je Ksaver, na tak način. Vendar je prebolel, kot že toliko bolečin poprej, vendar ni nikoli pozabil. Moral je toliko delati, vsi so morali toliko delati, vse te čase. In jutri je sestanek partijske celice. Pripraviti bi se moral za diskusijo.

Obrnil se je na bok. Kako naj bi govoril o odgovornosti.

»Povej, kar si videl in kaj veš o njem!«

Revno je bilo moje pripovedovanje. Stevo je nehal spraševati. Zaspal je. Še dolgo sem premišljeval o kurirju Stevu in njegovi želji, da bi kaj zvedel o daljni gori Triglavu.

Ponoči sem imel hude sanje: blodim po gozdu — poraščenem z orjaškimi drevesi in obupno iščem izhod. Končno ga zagledam, toda groza! Tam stoji skupina ustašev in eden od njih spusti vame ves rafal. Od strahu se prebudim, v sobi zagledam luč. Nekdo stopi k meni, me s prijazno besedo pomiri in ponovno zaspim.

Končno se prebudim. V sobi je vladalo čudno vzdušje. Pogled mi zdrzne na kurirjevo posteljo. Vrže me pokonci, postelja je prazna! Sprušujem okrog sebe bolnike, a vsak me odsotno pogleda in molči. Nekdo s pridruženim glasom odgovori: »Ponoči so ga odpeljali in ga še ni nazaj.« Stečem na hodnik, obstanem in razmišljam, proti katerim vratom naj stopim. Odpro se vrata in zagledam bolničarko. »Kje je kurir Stevo?« vprašam z napol jokočim glasom. Bolničarka mi položi roki na ramena in odločno reče: »Če boš trden in ne boš jokal, ti povem; obljubiš?«

»Da,« zašepčem, nakar spregovori svečano: »Kurir Stevo je nocoj umrl. Umrl je za vse nas, toda njegov lik bo v naših srcih živel naprej!«

»Slava ti, Stevo!« Solze so mi lile po obrazu.

Gledam skozi okno: mir, svoboda, cvetje...

Prva stopnica svobode; z milijoni srečnežev si nanjo stopil komaj petnajstleten, v cvetu mladosti — hrabri Stevo. Ni ti bilo dano, da bi se naprej vzpenjal. Korak ti je okamenel, tvoj pogled pa blago in toplo sije v čas in prostor. — Mali

jo. Matjaž je stegnil svoje dolge noge po sobi, udobno sedeč v fotelju. Metka pa se je zvila očetu ob nogah, kot muca. »Kdo zmaguje?« je vprašal Matjaž čez ramo. »Boljši« se je zasmel Ivan in nič več ni bil utrujen, ko je slišal kako se Matjaž in Metka smejeta.

Da, tako se je treba smejati. Tako se smejimo srečni ljudje. Zaslišali so rožljanje ključa v vratih in domov je prišla mati. Vsi so bili takoj na nogah, da so jo objeli in poljubili.

»Kaj je novega?« je vprašala in kar pozabili so na važno tekmo, ker se je začelo spet vse od začetka. Vsak je moral povedati svoje novice.

Dan se je jel nagibati v večer. Pegančeva sitna soseda je zagodrnjala proti svojemu možu: »Tile Peganci se pa vsak dan smeji, kot da imajo veselico. Verjetno ga pijejo!« »Kdo, oni? Si čisto zmešana ženska, oni se pogovarjajo in so srečni,« je med oblačenjem že stotič pojasnjeval mož. »Kaj pa delamo mi? Cele dneve poslušamo tvoje sitnarije!« »Ja kam pa spet greš?« je zatečnarila ona. »K Pegančevim, gledat televizijo!« In vrata za njim so se zaprla. Iz sosednjega stanovanja pa se je še vedno tu in tam začul vesel smeh.

Sestavila: DORA ROVERE

Priprte so oči, ne zrejo v mrak, ker ta večer je prejšnjim vsem enak.

Ne vem, če mi bo enkrat doživeti, ljubiti, biti ljubljena, — živeti...

Dora Rovere

Tesno mi je pri duši, a ne vem čemu? Veter boža lipi veje, nežno se poganja preko trat, sončen dan, je ves z lepoto posejan, a meni je tesno ne vem ne kod, ne kam.

Nekaj v meni se je zganilo, počasi nežno, kakor, da se v meni prebujajo življenja.

Sonce, ki je zahajalo je imelo rdečo barvo, rdeče je obarvalo nebo, a breze so trepetale.

Solza mi je stekla po licu, zaradi sreče, ki je zaživela v meni, bila je neskončno velika, ta moja sreča.

Gledam jo vso to lepoto, lepoto zahajajočega sonca, in pustim moji duši, da se opaja z njo.

Dora Rovere

Vemo svojo pot

Bele ceste, bele hiše, trava, šole, morje, sonce, svoboda, to je mladost.

Mladi danes ne vemo kaj je vojna, ampak vemo kaj je svoboda. Mladi v tovarnah, šolah, kmetijah, na delovnih akcijah, pohodih — bodočnost.

Rodili smo se, ko je zasijalo rumeno sonce. Prvič smo zajokali v svobodni travi, že takrat smo občutili — svobodo. Vsepovsod so mladi — razigrani, delovni, hodijo po zeleni travi, tekajo in uživajo toplo sonce v svobodi.

Mesec maj — ljubezen, pomlad, TITO.

Mladi so povsod aktivni, gradijo ceste, kopljejo vodovode, gradijo hiše, delajo v tovarnah in na kmetijah, povsod so mladi. Za svoj trud dobijo priznanje.

Ravno tako sem tudi jaz dobila priznanje v akciji mladi samoupravljalca OK ZSMS Zalec.

25. maja, na dan mladosti, sem bila v Beogradu.

To je bila zame najlepša nagrada v življenju.

V petek zvečer, 21. 5. 1976 smo se zbrali pred Muzejsko lokomotivo pri železniški postaji v Ljubljani. Ob 22. uri smo zdrveli proti Beogradu. Kmalu smo postali prijatelji, se smejali, si pripovedovali šale, skratka ni nam bilo dolgčas. Dekleta in fantje to smo bili, mladi delavci, kmetijci, študentje iz vseh krajev Slovenije, iz Ljubljane, Maribora, Trbovelj, Kopra in še nekaterih manjših krajev.

V Beogradu nas je prijazen sprejel dež in nekaj mladincev iz glasbene šole iz Kopra, ki so prišli malo pred nami. Prijazen dež, zato, ker smo še na pol spali in nas je tako malo »zbrihtal«.

Nato smo se z avtobusi peljali po prelepi cesti, mimo zelenic in drevja, do kasarne, kjer smo spali in jedli.

V kasarni nas je bilo okoli pet tisoč mladincev iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije.

Še isti dan smo se odpeljali na ogled vojaškega muzeja v Beogradu.

Kasarna je bila zelo velika in lepa, v njej je bilo okoli pet tisoč vojakov. Sprejeli so nas z veseljem, kot prijatelje. Niso se jezili, ker so morali namesto v kuhinji jesti zunaj in se stiskati v sobah.

Ob večerih smo se zbirali na dvorišču, med vojaki in nam je vladalo veliko prijatelj-

stvo. Tako tudi med nami in drugimi mladinci iz Hrvatske, Bosne, Kosova in drugod. Na prostoru pred kasarno smo plesali kolo, peli, se pogovarjali.

Vsak dan smo se z avtobusi odpeljali na stadion JLA v Beogradu, imeli smo vaje za 25. maj.

Tako smo okusili tudi vojaško življenje, saj je moral vsak imeti dovolilnico, če je hotel v mesto. Umivali smo se z mrzlo vodo in še marsikaj iz vojaškega življenja smo okusili.

Prišel je dan, ki smo ga težko pričakovali. Delegacije delavcev samoupravljalcev, študentov, kmetijcev, pionirjev iz republike Jugoslavije naj bi

korakali v defileju na stadionu. Ponosna sem bila, srečna, ko sem stala tam na stadionu. Še nekaj minut in TITO bo stopil med nas. Ljudje ploskajo, v očeh so solze, na ustnicah nasmeh. Najraje bi skočila k njemu in mu zaželela še mnogo srečnih dni, da bi še dolgo vodil našo domovino.

Na zeleni travnati preprogi, na stadionu JLA v Beogradu, so mladi iz vseh naših republik in pokrajin pripravili za Titov rojstni dan in svoj praznik, bogat kulturno-umetniški program.

Gotovo najbolj srečen med desetisoči, ki so na stadionu, voščili tovarišu Titu za njegov 84. rojstni dan, je bil Milivoj Maričić, mlad kmetovalec iz vasi Selevac pri Smederevski Palanki. Tovarišu Titu je izročil štafetno palico s čestitkami in pozdravi v imenu mladine in narodov Jugoslavije.

Nato je tovariš Tito vsem mladincem in mladinkam Jugoslavije čestital ob dnevu mladosti. Najbolj so mi v spominu ostale te Titove besede: »Srečen narod, ki ima mladino, kakršna je naša!«

Geslo letošnje proslave na dan mladosti, s katerim so fantje in dekleta Jugoslavije končali to simbolično proslavo, je bilo: »Vemo svojo pot«.

Na železniški postaji v Ljubljani smo se težko razšli. V nas pa je tlelo upanje, da se še kdaj srečamo.

V nas pa so ostale naslednje besede: »Mladi Jugoslavije obljubljam Titu in narodu Jugoslavije: Mi, ki smo mladi, ki uživamo svobodo in mir, mi mladi bi prvi pograbili nože in poklali tužce, ki bi nam hoteli vzeti svobodo — mladost.«

Vesna Ošterjaš

potiho je
stopil čas

*Potih je stopil čas
v naš dom
in me opozoril na to,
da mineva.*

*Nisem hotela opaziti
bežečih dni mesecev
in let,
nisem hotela misliti
o njih.*

*Vendar danes stoji tu čas,
in me sprašuje,
kaj sem storila dobrega
v teh letih,
ali ima moje bivanje
sploh kak smisel,
ali ga ima?*

Dora Rovere

kadar
je tema

*Kadar je tema bolj temna od
teme,
kadar je žalost večja od žalosti,
si sam,
kot kaplja jutranje rose na
travi,*

*a čas ti teče — v prazno.
Vse tisto čakanje,
na današnji dan,
je bilo brez vrednosti,
ker danes
je prišla v ta čas resnica,
ki govori,
da je tekel čas v prazno.*

Dora Rovere

nekdo mi
je poklonil
cvet,

*za hip se mi je zazdelo,
da sem mlada žena.*

*Gledala sem cvet v vazi,
toplo mi je bilo pri srcu,
počasi se je razcvetel
pred mojimi očmi.*

*Potem je cvet ovenel.
Z mano je resnica,
da moj čas hitro mineva.
Koliko ga je še ostalo?*

Dora Rovere

100 milijonov

Vse teče, je dejal neki filozof. Če bi ta živel danes v Celju, bi hitro popravil svoj filozofski izrek: Vse pušča. Zakaj? Na pločevinastih strehah stolpnice na Otoku pušča površina 1700 m² in bo za ta ne preveč humoristični problem potrebnih natanko 100 milijonov, za popravilo namreč. Sem na strani prizadetih stanovalcev in ne na strani krivcev, ker teh tako in tako ne ugotavljamo. Kar mislite si, da stanujete pod tako puščajočo streho in nimate ob dežju dežnika pri roki! Res je, da se vročekrvni ljubimci nikoli ne pritožujejo, če pa njihovo opojnost motijo rahle deževne kaplje, preklinjajo ti srečneži usodo kot tisti parfumerist, ki je z vijolicami v roki padel naravnost v gnojnico.

Sicer pa pri nas res v lepo teče, najhitreje umazana Savinja.

Sen kresne noči

Podjetje, kjer stalno kupujem, mi je poslalo krasen katalog, barvni, kakršnega se ne bi sramovala niti Neckermann ali Quelle. Priloženo je bilo tudi vabilo, da si ogledam zadnje novosti v njihovi trgovini. Kar me je pa najbolj presunilo je bilo to, da sem prejel še 10 % dobropis, ker sem pravočasno in v redu odplačeval potrošniški kredit. Da to podjetje je resnično na višini. Vso dobo odplačevanja sem prejemal čestitke ob rojstnem dnevu, ob prvem maju, ob novem letu, ob dnevu republike. In ko sem ležal v bolnici me je obiskala prava delegacija tega podjetja in prejel sem tudi 17 krasnih rdečih vrtnic za vsak pravočasno odplačani obrok po eno — izročila mi jih je resnična lepota. V pismu pa mi je kolektiv zaželel skorajšnje okrevanje. V treh dneh po tem obisku sem bil zdrav in prisegel sem, da dokler bo dihala moja potrošniška duša bom temu kolektivu ostal zvest.

Moral sem pa obiskati še nek urad, katerega se večina državljanov izogiba. Nihče me ni nadrl, lepo so me poučili. Pa še s kavico so mi postregli, ker sem čakal.

Tudi v banki sem imel opravke. Predložiti sem moral v knjiženje revalorizacijski pripis na hranilno vlogo, ki je za minulo leto znašal kar 73,23 % po stanju vloge na dan 31. decembra preteklega leta. Bil sem besen na samega sebe, ker nisem bolje varčeval. Pred banko pa je bilo kar 27 avtobusov zahodnih Nemcev, ki so prinesli svoje prihranke, napovedujejo pa še 89 vlakov. Banke razmišljajo o tem, da bi se uvedla menjava kar po trafikah. Trgovine pa so zaprte. Uradna »tajnost« je, da bodo cene

znižane kar za 71 %! Bojim se le, da ni tu po sredi kaka češka napaka in da bo to le 17 %!

Grozna gneča pa je pred davkarijo. Davkoplačevalci so navalili zaradi pravočasnega plačila davkov. Razpisane so velike nagrade. Deset nagrad: stoletna oprostitev davkov, 100 nagrad petdesetletna in 1.000 nagrad desetletna oprostitve davkov. Domiselna poteza, ni kaj reči.

Na občini pa je slovesnost: zadnji stanovanjski problem je rešen. Toda pri planiranju se je nekdo uštel: za 4.127 stanovanj ni interesentov. Nerodna zadeva...

Nad zaporom je bela zastava: že tisoč dni nobenega zapornika. Polovica paznikov je na dopustu, drugi igrajo šah in domine. Zaradi tega pa imajo skrbi na sodniji: ljudje se ne tožarijo, se ne pretepajo, ne kradejo, ni ne klasičnega kriminala, gospodarski pa je sploh neznanka. Vse izgleda, da bo večina sodnikov in pravnikov šla med socialne delavce. Pravzaprav je to čudno: tudi pozitivni pojavi imajo lahko negativne posledice.

Železniška postaja pa tudi slavi. Pripeljal je tisoči vlak brez zamud in strojevodja je bil za nagrado takoj upokojen s polnim delovnim stažem.

Bujno pa se je razživela prodaja z avtomobili. Enajst potnikov mi je ponujalo avtomobile vseh vrst. Rok odplačila 25 let. Za nagrado pa še pralni stroj, hladilnik, barvni televizor. In skozi vsa leta odplačevanja kredita še brezplačno letovanje na sv. Stefanu. Kdor pa kupi Rolls-Royce dobi celo Mercedes zastoj. Odklonil sem, ker ostanem svojemu PEKO 41 LDS (levodesni sistem) zvest. Že zaradi

garaže in parkiranja.

Težave pa imajo turistične organizacije. Ljudje so siti Rima, Pariza, Londona. Tudi Tokio ne vleče več. Pač pa je za silvestrovanje na luni že sedaj 23.657 prijav, no, prijetno zabavo jim želim.

Letošnji maturanti pa bodo imeli svoj maturantski ples v Buckinghamski palači, oni v jesenskem roku pa v Versaillesu.

Tudi avtobusna podjetja so uvedla prijetno novost. Vozni listki so postali — srečke. Če si izžreban, dobiš enoletno brezplačno vozovnico po vsej Sloveniji. Priznam: na cesti se že pozna, zdaj pa primanjkuje avtobusov. Se bo že uredilo...

Podjetje »ZELJEIMPORT« pa ponuja novozelandski radič, jabolka iz Patagonije, krompir iz Aljaske, marelice iz Islandije, grozdje iz Grenlandije, čebulo pa iz Antarktike. Tržnica se kar šibi pod vsemi temi dobrotami. Vse to prihaja v naše mesto z avioni, letališče v Levcu je nenehno polno letal.

Pač pa bi bilo naše mesto skoraj ob Voglajno. Skozi naše mesto se je namreč peljal emir Hadži Halef Mustafa ibn Nafta. Ko je zagledal Voglajno, je naročil svojemu šoferju naj zajame nekaj litrov te tekočine. V enem dnevu je že bila izdelana analiza in ugotovili so kar 493-oktanski benzin. Ko pa je hotel Voglajno odkupiti, se je pa zataknilo. Podjetja, ki prispevajo odpadne mase zahtevajo ustrezen delež pri dobičku, kar je po moje opravičljivo, razumljivo in tudi pošteno. Upam, da se bodo sporazumeli. Prva ponudba je bila 21 milijard dolarjev.

V kinu pa vrte celovečerni slovenski film: Pod svobod-

nim soncem. Gneča je ogromna, saj glavne vloge tolmači vsa filmska smetana. Cesarja Justinijana tolmači Curd Jürgens, Teodoro Liz Taylor, Iztoka Alain Delon, Ireneo Brigitte Bardot. Film je namreč odnesel nič manj kot 137 oskarjev s statisti vred.

Gledališče pa ima težave — kot vsa po svetu. Na programu je bila opera Krst pri Savici. Crtomira bi pel Mario Lanza, Bogomilo pa Maria Callas — pa se niso mogli sporazumeti zaradi honorarja.

Zadnje vesti. Letos nas obišče kar 97 milijonov tujih turistov, v glavnem Američani. Hoteli razprodani tja do februarja 1977. Torej klubok dol pred našimi turističnimi organizacijami, pa tudi pred našimi gostinci. Ti pa so itak na izvenevropski kulturni višini.

Mir, ta prečuden mir! Nikjer pijancev, ne huliganov, nikjer prostaškega kvantanja. V lokalih slišiš le tovarišica, tovariš. Z gospodom in gospo smo temeljito pometli.

V ta prečuden mir nekaj zagrm. Potres? Atentat?

Ah ne! Le budilka je posegla v te sanje kresne noči...

Herman Musec

MOJA MALA

Tvoje očke gledajo zvedavo v svet,
vedeti hočeš kakšen je ta svet,
vedeti hočeš kaj mislijo ljudje,
in zakaj se lastovke sele;

Objameš me z malimi rokami,
in zdi se mi da vse hudo pozabim,
in vem da sem resnično srečna dama,
ker lahko sem tvoja mama.

Dora Rovere

Ptica na cvetoči veji je zapela,
potem je veja odcvetela in ptica
ni več pela.

Povesila je glavo onemela,
kot da brez cvetja ji ni
da bi živela.

Dora Rovere

Kot vrč prepohl sreče,
včasih nam življenje je,
da bi koj naslednji dan,
z žalostjo bil posejan.

Hočemo ljubiti in živeti,
vse naenkrat hočemo imeti,
da se kdaj pa kdaj zgodi,
da izgubimo sled poti.

Dora Rovere

Spominski pohod na Storžič

Tako kot vsako leto, je tudi letos planinsko društvo Aero, skupaj s planinci Izletnika, organiziralo pohod na Storžič, v spomin na tragično preminulega člana našega društva, Vojka Kuma.

Ta 2132 m visok gorenjski vrh smo planinci Aera že dostikrat premagali, vendar smo se odpravili na pot s tesnobo v srcu, kako bo šlo, kajti z nami sta bili tudi dve majhni deklici. Tudi njuna želja je bila z nami osvojiti Storžič. Po predhodnih navodilih, ki smo jih dobili od predsednika, smo se dobro okrepčani odpravili na pot od doma pod Storžičem, skozi Zrelo proti vrhu. Vrh Storžiča, ki je običajno zavit v meglo, nas je tokrat čakal obsijan s soncem. Pot je bila težka, ker je ponekod še ležal sneg. Ne dá pa se popisati lepote gorskega cvetja, ki nas je v jutranji rosi pozdravljalo vso pot. Po premaganih prvih kilometrih težke poti navzgor, smo postali in uživali v čudovitem razgledu, ki se nam je odprl proti Alpam. Sonce je neusmiljeno žgalo v naše obraze in žejna usta. Čim bolj smo se bližali vrhu, manj utrujenosti smo čutili. Ko smo prišli na Storžič, smo naredili nekaj skupinskih posnetkov za spomin, položili cvetje in prižgali sveče pred spominsko ploščo. Seveda tudi na krst nismo pozabili. Tisti, ki so bili prvič na tem vrhu, so morali krepko stisniti zobe, ko so jih dobili na zadnjo plat z vozlom vrvi. Nato

nas je pot vodila po skalnatem pobočju proti koči Kokrškega odreda na Kališču. Ob pogledu nazaj proti vrhu smo pozabili na vso utrujenost, veseli, da je za nami najtežji del poti. Prijetno razpoloženi smo preživeli dve urici v tej koči. Sal in smeha ni manjkalo. V predsednikovem nahrbtniku je bilo za nas presenečenje. Ob naši radovednosti je privlekel na dan štiri velike ribe iz Savinje. Dobro pečene v kuhinji kočice, so nam bile prava poslastica po kosilu. Čas za počitek je bil kratko odmerjen in treba se je bilo odpraviti proti dolini, do kamor nas je čakal še dobršen del poti do Preddvora. Še nekaj žuljev, in pot je bila premagana. Naše veselje se je nadaljevalo v avtobusu. Ob zvokih harmonike smo zapeli nekaj planinskih pesmi. Vse prehitro je avtobus požiral kilometre proti domu. Vsi udeleženci pohoda smo bili navdušeni nad dobro organizacijo. Posebej pa bi radi pohvalili naša izkušena vodiča Andreja in Naca, ki sta vso pot vodila neizkušeni deklici. Njima v zahvalo sta pot dobro premagali. Zahvaljujemo se tudi tovarišu predsedniku za dobro organizacijo in bodrilne besede, ki jih je znal uporabiti v trenutkih pojenja naših moči.

Vse kar je bilo lepega ne bomo pozabili, zato bo spomin na prijetna doživetja in lepote naših gora ostal v naših srcih. Takih pohodov si še v bodoče želimo. Udeleženci pohoda

se svoje učiteljice iz 5. razreda. Kako lepo je znala pripovedovati o gostoljubnosti, ki so jo znali pokazati naši bratje na jugu. Zadnji kos kruha, vse kar so imeli, so delili z njimi. Če česa niso dali, niso dali zato, ker preprosto niso imeli. In že se po peronu razlega pesem, mladi, oblečeni v narodne noše, zaplešejo kolo.

predstavniki naše DO, Topra in Tkanine. V pozdravnih govorih, ki so jih imeli posamezni predstavniki DO, so kratko predstavili svoje podjetje in orisali njihovo razvojno pot. Sledila je skromna pogostitev, nakar so si gostje pod vodstvom tov. Bregarja ogledali nekaj obratov. Toda že smo se morali posloviti, kajti čakala

V imenu Aera je goste pozdravila tov. Marija Marulec

Ostali jim pritegnejo. Objemanja, pozdravljanja ni konca. Ta išče prijatelja, oni gost. Razpoloženje je na višku. Tako me prevzame, da pravzaprav pozabim, zakaj sem tu. Seveda, fotografirati moram za naš časopis. Kaj naj slikam? Motivov je toliko! Bolje se bo videlo, če splezam na vlak! Fotoaparati samodejno škrtajo. Sledijo pozdravne besede našega predsednika občine in nato predsednika pobratene občine Čuprija.

jih je še pot v Mozirje, kjer so imeli zanje pripravljeno kosilo. Tam so jim tudi razdelili skromna darila. Kakor mi je povedala tov. Malčka Stopar, je bilo vdušje ves čas veselo in prešerno, za kar je še posebej poskrbel njihov vodič Branko. Gostje so bili (vsaj po izrečenih besedah sodeč) izredno zadovoljni, posebno še, ker so prišli malo iz mestnega vrveža in si lahko ogledali še del lepote slovenskih gora.

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI

(Nadaljevanje s 5. strani)
braze, ko sem šla na postajo, da se udeležim sprejema. Izražali so pričakovanje, nemir, veselje, vse kar se ti poraja ob srečanju z dragimi prijatelji. Prijateljstvo, skovano v najtežjih trenutkih pa se sedaj prenaša na nas mlade.

Na postaji se je zbrala velika množica ljudi. Nestrpnost pričakujejo. Vsak želi biti čim bliže, zato imajo redarji veliko dela, da naredijo prostor ti-

stim, ki čakajo svoje goste. Obrazi so nemirni, kretnje nestrpne. Vlak ima zamudo. Končno slišimo po zvočniku glas: »Vlak bratstva in enotnosti pripelje na četrti tir«. Na ploščadi je čutiti nemir, vsak hoče takoj sprejeti, poiskati svojega gosta. Pionirji, zbrani v prvi vrsti, mečejo poljsko cvetje, nageljne, množica pozdravlja z mahanjem, z vlaka se slišijo klici pomešani z zvoki godbe na pihala. Spomnim

Pesem, kolo, prijateljstvo...

Tako je vlak sprejela množica v Celju na postaji. Kako pa smo jih sprejeli v Aeru?

Dogovorjeno je bilo, da bodo naši gostje prišli v obrate na Ipavčevo ob 10.30. Zal se pogostokrat zgodi ob takih priložnostih, da je potrebno malo počakati. V jedilnici na Ipavčevi ulici so jih pričakali

Svoj izlet so namreč zaključili na Golteh.

Upajmo, da so se gostje v naši sredini dobro počutili. Na koncu, ob slovesu pa smo si obljubili, da to srečanje vsekakor ni zadnje. ŠE ENKRAT NA SVIDENJE, DRAGI PRIJATELJI!

Gostje so prispeli

Imamo svetovni prvakinja

XI. svetovno prvenstvo v kegljanju, ki je bilo od 14. do 21. maja letos na Dunaju, je prineslo polno prijetnih presenečenj.

Članici naše delovne organizacije, tov. Magda URH in tov. Janja MARINC, ki sta zastopali barve Jugoslavije na tem prvenstvu, sta v tekmovanju parov prijetno presenetili, saj sta posegli po najvišjem mestu, po zlatu, po naslovu svetovnih prvakinj za leto 76/77.

V pogovoru, ki smo ga imeli z zlatima zmagovalkama na delovnem mestu, sta nam povedali nekaj o svojem delu, treningih, o poti, ki jih je pripeljala do naslova svetovnih prvakinj in zlatih medalj.

Prvo srečanje s kegljiščem, leta 1967, je bilo na tekmovanju Aero, prišli sta kot gledalki v spremstvu Magdinega soproga. Odločili sta se za rekreacijsko kegljanje, potem pa sta na pobudo nekaterih aktivnih članov vstopili v klub, kjer sta pod vodstvom trenerja tov. Emila Rojca začeli redno in intenzivno trenirati. Jeseni istega leta sta še nastopili za ekipo Kovinarja iz Stor, kajti v Celju še ni bilo ženske ekipe. V tekmovanju posameznic in v parih pa sta nastopali pod imenom Aero.

Vrstili so se treningi, tekmovanja. Rezultati so postajali boljši. Nastopil je trenutek, ki si ga skoraj vsak tekmovalec najbolj želi — nastop za državno reprezentanco.

Magda je prvič nastopila z veliko odgovornostjo, braniti barve Jugoslavije, leta 1971 na dvoboju z Nemško demokratično republiko, kamor je naša reprezentanca odpotovala.

Janja, ki se ji je to leto mesto v ekipi najboljših izmuznilo, je oblekla dres reprezentance dve leti kasneje v Zahodni Nemčiji, kjer je bil meddržavni dvoboj.

Postali sta stalni članici republiške in državne reprezentance ter sieber klubske ekipe. Ponavljalo se je staro — treningi in tekmovanja. Naposled tudi nastopi na svetovnih prvenstvih.

Na vprašanje, kakšen je kriterij za mesto v reprezentanci, sta povedali, da je zelo strog. Tudi letos ni bilo lahko. Izbirno tekmovanje za svetovno prvenstvo je bilo močno zasedeno. Od 24 tekmovalk, kolikor se jih je med seboj pomerilo v izbirnih tekmah, jih je 17 odpadlo, najboljših sedem pa je imelo odprto pot za doseganje novih uspehov na svetovnem prvenstvu. Med tistimi, ki so odpotovali na letošnjo največjo kegljaško prireditev na Dunaj, sta bili tudi Magda in Janja.

Na poti na Dunaj, pravita, sta bili bolj pesimistično razpoloženi. Želeli sta le ekipni uspeh in kakšno medaljo, medtem ko na uspeh v parih in posamezno nista dosti računali. Verovali sta v znamko 410—420 podrtih kegljev,

vendar s takšnim rezultatom nista upali na najvišjo uvrstitev.

Na tekmovalno stezo sta stopili v sredo, kot naš drugi par. Končala sta ob 16. uri z 18 keglji prednosti pred drugouvrščenim parom. Potem so nastopili trenutki čakanja. To, pravita, so bili najdaljši trenutki, trenutki

to medaljo, je doživetje, ki ga ne moreš opisati. Potem pa še zvoki jugoslovanske himne in zastava, obešena na srednjem drogju na najvišjem položaju. Vse to je še povečalo svečan in enkratni vtis. »Poslušati našo himno in stati na najvišji stopnici je res nekaj lepega. Šele takrat sva dojeli lepe tone pe-

Vrnitev domov je bila prijetna, v pričakovanju srečanja z domačimi in znanci. V Mariboru so našo reprezentanco, ki je bila še kompletna, presenetili z lepim sprejemom, z godbo, pozdravni govor pa jim je pripravil predsednik kegljaške zveze Slovenije.

Tudi v domačem mestu, v Celju, so jima pripravili lep sprejem, kakršnega, pravita, nista pričakovali. Pozdravili so ju predstavniki športne zveze in jima ob enem zaželeli še nadaljnje uspehe v njuni športni karieri.

Rezultati, ki sta jih dosegli, so plod rednega in intenzivnega treniranja ter rednega sodelovanja na vseh tekmovanjih. Nema lokrat so pomembna tekmovanja tudi na delovni dan, za kar pa se v polni meri zahvaljujeta DO Aero, ki kaže veliko razumevanja za njihove odhode na tekmovanja.

V imenu kolektiva smo jim tudi mi zaželeli veliko uspehov in dobrih rezultatov v njuni nadaljnji športni karieri.

Zvone BRILEJ

morečega in neskončnega čakanja v upanju na uspeh, na vsaj eno kolajno. Ob 21.30 je bilo tekmovanje konec. Veselje, ki je nastalo v garderobi, kjer sta novi svetovni prvakinja čakali na izid tekme, je bilo nepopisno. Takoj po končanem tekmovanju parov je sledila uradna razglasitev rezultatov. Poohod na najvišjo stopnico, po najvišji možni naslov in po zla-

smi, ki so jo igrali in zdela se nama je zelo kratka, kajti stali in poslušali bi lahko neskončno dolgo, sta sami opisali svoje vtise.

Tekmovanja še ni bilo konec, veslje v našem taboru pa se je nadaljevalo, ko je član naše reprezentance Nikola Dragaš tretjič zapored osvojil naslov svetovnega prvaka med posamezniki.

Pripis uredništva:

Celjske kegljčice so v postavi: Janja Marinc, Magda Urh, Tatjana Počivalšek, Eva Ludvig, Vesna Javoršek, Herta Koštomaj, Metka Motoh osvojile državno prvenstvo. Tako sta Janja in Magda svoji zbirki svetovnih prvakinj pridružili še naslov državnih prvakinj.

Obema še enkrat čestitamo!

21. LETNE IGRE GRAFIČARJEV SLOVENIJE

21. letne igre delavcev grafične in grafično-predelovalne industrije Slovenije za leto 1976 so bile od 18. do 20. junija v Kranju. Iger se je udeležilo 19 delovnih organizacij, ali prek 800 športnikov in športnic, ki so se med seboj pomerile v sedmih disciplinah.

Naše ekipe, ki so bile zaradi Balkanskih atletskih iger nekoliko oslabiljene, so kljub temu dobro zastopale našo delovno organizacijo. Osvojili smo največ prvih mest (odbojka M, rokomet, šah, plavanje M), vendar s tem nismo nadoknadili izgubljenih točk ženske ekipe v plavanju, ki iz objektivnih razlogov ni nastopila. V ekipni uvrstitvi smo se morali zadovoljiti z drugim mestom, naslov slovenskih grafičnih prvakov pa prepustiti ČGP Delo.

REZULTATI:

Namizni tenis: Z
— sodelovalo je 9 ekip
1. Učne delavnice
2. Ljudska pravica — Dnevnik
3. Cankarjeva založba
7. Aero

Namizni tenis: M
— sodelovalo je 16 ekip

1. Mariborski tisk
2. Delo
3. Aero

Streljanje: Z
— sodelovalo je 9 ekip

1. Mariborski tisk
2. Gorenjski tisk
3. Delo
9. Aero

Streljanje: M
— sodelovalo je 12 ekip

1. Mariborski tisk
2. Delo
3. Tisk. Ljubljana
7. Aero

Odbojka: Z
— sodelovalo je 5 ekip

1. Delo
2. Aero
3. Pomurski tisk

Odbojka: M
— sodelovalo je 7 ekip

1. Aero
2. Cankarjeva založba
3. Delo

Šah:
— sodelovalo je 9 ekip

1. Aero
2. Delo
3. Mladinska knjiga

Plavanje: Z
— sodelovalo je 5 ekip

1. Delo
2. Mladinska knjiga
3. Gorenjski tisk

Plavanje: M
— sodelovalo je 7 ekip

1. Aero
2. Mladinska knjiga
3. Učne delavnice

Rokomet:
— sodelovalo je 8 ekip

1. Aero
2. Pomurski tisk
3. Jože Moškrič

Nogomet: člani
— sodelovalo je 16 ekip

1. Mladinska knjiga
2. Aero
3. Jože Moškrič

Nogomet: veterani
— sodelovalo je 6 ekip

1. Pomurski tisk
2. Gorenjski tisk
3. Jože Moškrič
6. Aero

Skupna uvrstitev:

1. Delo	245 točk
2. Aero	240 točk
3. GP Gorenjski tisk	203 točke

Kramljanje o BAI

Balkanske atletske igre so za nami. Zdaj lahko z gotovostjo trdimo, da je bilo tekmovanje balkanskih atletov odlično organizirano. Vendar pa rezultati doseženi na tekmovanju, razen redkih izjem, niso bili tako odlični.

Tudi naš kolektiv je prispeval svoj delež pri organizaciji in izvedbi tekmovanja. Opazili smo, da je kar precejšnje število sodnikov iz naših Aerovih vrst. Morda grafične igre niso bile za nas tako uspešne prav zato, ker se je veliko navdušenih športnikov mudilo na celjskem stadionu. Kakorkoli že,

Celje je bilo v tem primeru pravo mesto gostitelj, saj so celo posamezne reprezentance imele svoje pokrovitelje. Aero je bil pokrovitelj bolgarske reprezentance, ki se pa obiska v naši OZD na žalost ni udeležila tako polnoštevilno kot smo pričakovali.

Ko je bilo tekmovanje končano, ko so sneli zastave z drog, pa je ostala zavest, da pri nas v Celju imamo ljudi, ki bi zmogli organizirati tudi večja atletska tekmovanja — morda olimpiado, če bi povečali stadion seveda. To pa si lahko želimo samo v čast, mar ne?

Onkraj, po Koroškem

Problemi koroških Slovencev (ki pa jih v bistvu sploh ni, ker gre le za neizpolnjeno 7. člena državne pogodbe) so na dnevnem redu. Zato je bil moj potep po deželi stoterih jezer tem bolj zanimiv, ker sem spoznal še marsikatero novo resnico o njihovem težkem življenju, kljub temu, da to ni bil moj prvi obisk v tej deželi.

Pot me je vodila po vsej Podjuni, šel pa sem tudi med Podravce na Dječke. Nemara je Podjuna najlepša med koroškimi »deželnicami«, Jezera, Peca, Torina. In ne nazadnje ima Podjuna tudi najzavednejši in najštevilnejši slovenski živelj. Tudi Rož (Rožna dolina) je še precej slovenski, Zila, »the last frontier«, pa je že prav malo slovenska. Vendar pa te vsepovsod prav vse spominja na Slovence in slovensko besedo, pa naj bodo to običaji, priimki, cerkve, noše in podobno. Naj si bodo koroški ponemčevalci še tako aktivni, ne bodo nikoli mogli izbrisati Koroški njenega pravega, slovenskega bistva! Pa ne samo zaradi knežjega kamna in da je današnja Koroška na ozemlju prve slovenske in sploh prve slovanske države. Slovenci žive tukaj že več kot tisočletja. Koroška ima med slovenskimi deželami zelo pomembno kulturno vlogo. Dala nam je toliko velikih mož. Celovec in ne Ljubljana je bil nekaj časa slovenska kulturna prestolnica.

Mejo sem prestopil pri Holmecu. Prvi večji kraj na poti je bil Pliberk (ki pa je uradno le Bleiburg). To je manjše mesto, ki je le administrativno središče vzhodne Podjune. Mesto samo je močno pomembeno, razveseljivo pa je, da je okolica mesta še slovenska. Tu domuje tudi priseljenc iz Nemčije, sloviti koroški slikar Werner Berg, ki pa je, ravno nasprotno od osta-

lih nemško govorečih Korošcev, velik simpatizer naše manjšine. V Pliberku ima tudi galerijo.

Nekaj kilometrov iz Pliberka je vas — občina Globasnica. Tu živi upokojeni profesor celovške slovenske gimnazije, Jožko Hutter, zelo zaveden Slovenec. Z njim sem razpravljal o problemih koroških Slovencev. Dva dni pred mano so bili pri njem na obisku celjski gimnazijci — maturanti.

Profesor pravi, da slovenstvo vse bolj tone. Temu je krivo to, da gre slovenska beseda v pozabo, ker ni dvojezične šole. Meni, da bi bilo pametno uvesti nedeljske šole, kot nekaj. Pred časom je bil z nekim ameriškim slavistom, ki je proučeval koroško-slovenska narečja na poti po Koroškem in je spoznal, da ljudje sicer jezik oziroma narečje (ki se nekoliko razlikuje od slovenskega knjižnega jezika) še nekoliko obvladajo, boje pa se ali jih je celo sram priznati, da so Slovenci. Slovenec je bil tu, podobno kot v matični domovini, stoletja v podrejeni vlogi in nemščina je bila jezik »gospodov«. Od tu izvira tisti »sram«.

V Globasnici je na pokopališču na zelo neuglednem mestu tudi partizansko grobišče, ki je eno redkih, doslej še neoskrbnjenih.

Po obisku pri profesorju Hutterju smo se peljali z Janom Havlom, dunajskim Čehom, ki živi v Globasnici, po Podjuni. Najprej Dobrola ves, z dvema močnima slovenskima podjetjema: družbo bratov in sester Rutar, ki imajo tu samopostrežbo, hotel in nudistično plažo in prevoznim podjetjem Sienčnik. Nato smo se peljali čez Sinčo vas, kjer smo potem prekorčili Velikovoško jezero (to je akumulacijsko jezero na Dravi). Takoj na drugi strani je mesto Veliko-

vec, ki je leglo protislovenske aktivnosti. Glavni trg »krasi« protislovenski spomenik. Ker tu niso niti najmanj zaželeni avtomobili z »YU« registracijsko oznako, se tu raje nismo ustavljali in smo nadaljevali pot mimo Vovber, po zelo strmi cesti na Dječke, ki imajo med slovenskimi kraji na Koroškem prav posebno nevhvalno vlogo, da so najsevernejši slovenski kraj na Koroškem. Naš avtomobil je bil za domačine (zaradi YU oznake) zelo zanimiv, saj so tu bolj redki gostje. Tudi tu so Jugoslovani nezaželeni in jih domači nemški šovinisti grdo gledajo. Toliko, da ne rečejo (kot svojim slovenskim sodeželanom): »Horuk über Loibl! — Horuk čez Ljubelj!«. Zato se nismo upali preveč oddaljevati od avtomobila, da nam ne bi kdo kaj poškodoval ali napisal nanj kakšna gesla. Mojo pozornost je vzbudila znamenita in mogočna cerkev z dvema zvonikoma in taborom. Okoli cerkve je vaško pokopališče, vendar so domala vsi nagrobniki nemški. Slovenski so le priimki pokojnih... Bil sem tudi v vaški trgovini in prodajalec je lepo govoril slovensko. Zadnje čase prihaja vedno več turistov na Dječke, kajti te so najbolj sončen kraj na Koroškem (imajo največ sončnih dni v letu).

Z Dječk smo se preko Drave zopet vrnili na jug in obiskali Klopinsko in Zblaško jezero. Klopinsko jezero, ki je najtoplejše v vsej Avstriji, je močno okinčano z raznimi hoteli in penziji, tudi slovenskimi. V bližini je še Zblaško jezero, kjer še ni toliko natpanosti. Tu okoli je močna slovenska okolica. Ustavili smo se pri kmetu Piceju, ki ima dva penziona. Postregli so nam na domač, tradicionalen način.

Na vsej poti pa se mi je najbolj vtisnila v spomin Zelezna kapla. Ta del slovenske

Koroške je zame najlepši. Zelezna kapla in dolina okoli nje so bile središče bojev koroških partizanov. Ti so bili edini oboroženi borci proti fašizmu na tem ozemlju nemškega rajha. Večino partizanov pa je dala Zelezna kapla. Tu je bil tudi doma Karel Prušnik-Gašper. V turističnem žargonu imenujejo Zelezno kaplo »nova zvezda na jugu«. V bližini je Miklavčevo, zelo znano po tem, da so po vojni tu nemškemu vojnemu zločincu Hansu Steinacherju za posebne zasluge podarili veliko posestvo. Za kakšne zasluge, je najbrž vsakomur jasno. V zadnjem času je Steinacher bil zopet v pozornosti — v Velikovicu so mu odkrili spomenik. Odkritja pa se je med drugimi »uglednimi« gosti udeležil tudi koroški deželni glavar Wagner. Miklavčevo je znano tudi po atentatu na nemški domovinski dom, ki so ga naredili heimatdienstovci sami, da bi blamirali slovensko manjšino. V bližini je še turistično neodkrito Goselno jezero.

Nazaj grede smo se z avtomobilom povzpeli na zelo zanimivo točko potovanja — na Rozalijin vrh (Hemmerberg), odkoder je čudovit razgled vse do Dobrača in do Vrbskega jezera. Vsepopovsod smo naleteli na redko planinsko cvetje. V skalovju je kapela svete Rozalije, ki ji ne najdeš tekmeča na vsem Slovenskem. Pod vrhom je zaščiteno ozemlje, kjer smo videli še neraziskane keltske grobove.

Dan se je že nagibal k večeru in tako sem moral prijetno in zanimivo potovanje zaključiti. Srečanja z zavednimi rojaki in lepo pokrajino so me navdušila in zato jih še tem bolj podpiram v boju za njihov lepši jutrišnji dan. Njihov »greh« je le, da so zavedni in da nočejo potoniti v nemškem morju, ki jih obdaja. Branko Jeranko

Predelava z iglavci

Po podatkih za srednjeročni razvoj »GLG« je razvidno, da vse lesno-industrijske TOZD teže za večjo predelavo lesa iglavcev. Ti podatki predvsem izhajajo iz tega, ker je več hlodovine iglavcev za žago in iz teh podatkov je razvidno neskladje s tisto gozdno-tehnično proizvodnjo, ki je predvidena po srednjeročnem programu.

Na področju GG Bled potrebujejo za 6.000 m³ več lesa kot je predvidena proizvodnja, na področju GG Kranj pa prijavlja lesna industrija 15.500 m³ porabe hlodovine iglavcev več kot je predvidena proizvodnja.

Prav nobena lesno-industrijska organizacija pa si ni zagotovila surovin s samoupravnimi sporazumi izven regije.

Po vsem tem utemeljeno pričakujemo večji problem oskrbovanja žag in večje povpraševanje po surovinah. Večina predelave je tudi usmerjena na kvalitetnejše razrede žaganega lesa iglavcev, v poprečju pa ugotavljamo, da doslej le 72 % žaganega lesa ustreza uporabi.

Zato naj bi bilo priporočilo temeljnim organizacijam združenega dela, da v srednjeročnem razvoju ne računajo na povečanje surovinske osnove iz gorenjske regije, ker gozdna gospodarstva ne načrtujejo večje proizvodnje. Predvsem bo treba računati in se opreti na domačo surovino iglavcev ter več vlagati v gozdarstvo in ne nazadnje — vzpostaviti medsebojno dohodkovno soodvisnost. D. S.

**KAJ SO REKLE NEKATERE ZGODOVINSKE OSEBNOSTI
O NAŠEM PRAVILNIKU O DELITVI OD**

Starogrški filozof Diogenes:

Doslej sem z lučjo brezuspešno iskal
pravičen pravilnik o delitvi OD;
zdaj sem na poti k AERU.

Kralj Rihard Levjesrčni:

Vkljub slovesu mojega imena ne bi imel
poguma, sodelovati v komisiji za
pravilnik o delitvi OD.

Danski princ Hamlet:

Biti (v 20. razredu) ali
ne biti (v 21. razredu). To sploh ni vprašanje!

Celjski grof Friderik:

Današnji Celjani so nezadovoljneži;
nekdaj so voljno prenašali desetino,
danes pa s petino v pravilniku niso zadovoljni!

Slikar Rembrant van Rijn:

Da bi naslikal vaš pravilnik? Takšnih barv,
ki bi bile vsem všeč, žal, ni mogoče
nikjer dobiti!

Ljubimec Casanova:

Tarifne postavke so kakor ljubezen;
komaj ji je zadoščeno, že išče novih možnosti!

Vojskovodja Napoleon Bonaparte:

Res je, da sem dobro nagrajeval svoje generale;
nisem pa pustil, da bi vse dneve presedeli v štabu!

Sejk iz Kuvaite:

Če bi zadovoljstvo s pravilnikom o delitvi OD
spremenili v nafto, bi takoj obstala vsa
vozila tega sveta!

**PA ŠE DVOJE MNENJ POPULARNIH OSEBNOSTI
DANAŠNJEGA ČASA:**

Serif Mc Cloud:

Rad bi vam pomagal pri vašem pravilniku
o delitvi OD, toda karkoli storim, me moj
šef grdo gleda!

Predstavnika beat ansambla »Bjelo dugme«:

Če ne prenehate s popraviljanjem not v vašem
pravilniku o delitvi OD, bo skladba
izvedljiva samo še na bobnu!

LOVRO

— Kadar je volk sit in koza
cela, potem je koza podkup-
ljena ali pa mora molčati.

— Za nakradene milijone
dobiš nekaj let, za štirideset-
letno delovno dobo pa le ne-
kaj tisočakov.

— S krampom prideš glo-
boko, z jezikom visoko.

— Žena podpira tri vogle
pri hiši. Mož ji iz kavalirstva
prepusti še četrtega.

— Trinajst je nesrečna šte-
vilka, zato so že zdavnaj uki-
nili trinajsto plačo.

Herman Musec

— Če bi Štajerc prvi stopil
na Luno, bi najprej pogledal,
če na njej raste grozdje.

— Direktor brez tajnice je
kakor izložba brez neonske
razsvetljave.

— Na napakah se učimo,
vendar ima ta šola iz leta v
leto več ponavljavcev.

— Moda v ljubezni: odlična
karoserija in močan motor.

— Za moškega je včasih lju-
bezen kratek aforizem, za žen-
sko velik roman.

Jure Šarlah

NOVA TV NADALJEVANKA:

Grafovčani

CINOBER: Kak se meni vidi, Dudek, ti mi denes kesniš na posel!
Kak to?

DUDEK: Ne te me grditi, tetec. Rekli su, da jesmo počeli raditi u
novom drukeraju na Lavovcih, pa sem tamo otišel...

ČVARKEŠ: Dudek, Dudek! Kak se vudaš u takve marnje pove-
ravati!

DUDEK: Ne so to marnje! Tak nam furt na kombinatu veliju...

PRESVETLI: Po tom pitanju, Dudek, budem ti ja fakat pred oči
postavil: za novi drukeraj prestani se tak nategavati! Bok!

DUDEK: Razmem, razmem... pa sem i ja tak mislil...!

LOVRO

Teče mi, teče, vodica

Teče mi, teče, vodica
iz kotlička pokvarjen'ga
ki nameščen je v WC
tozda našega...

Teče mi, teče, vodica...

Tozda našega?
mar ta kotliček je res naš
saj po lokaciji se zdi
področje naš'ga tozda ni!

V naš WC zahajate
tud' člani tozda drugega,
če za ostalo bo denar
pa naj še za kotliček da!

Planirali smo vzdrževanje
a porabili smo že vse
smo brez moči in nam je žal
naš tozd pomagat' si ne ve...

Potem najprej smo ugotovili,
kdo je povzročil to gorje —
oba si tozda sta enotna:
da krivec le kotliček je!

Nič več ne teče vodica...

No, zdaj popravljen je
kotliček
in vse spet v redu bo;
le treba je še ugotoviti
kateri tozd bo plačal to...

Lovro

PRIBLIŽNA OCENA

Reporter glasila NAŠ AERO je na dvorišču ustavil nekega de-
lavca in ga vprašal:

—»Ali veste, koliko ljudi dela pri Aeru?«

—»Vem. Približno polovica!«— je bil odgovor.

(Lovro)

HITRO UKREPANJE

—»Halo, halo! Vi ste zdaj že sedmi, na katerega so me vezali.
In tudi vi mi ne morete odgovoriti? Tak, ukrenite že vendar
nekaj!«—

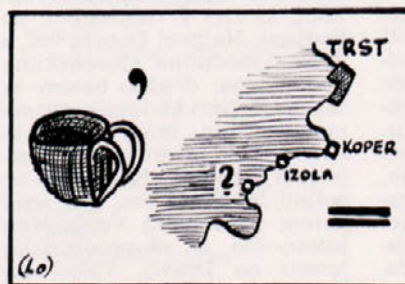
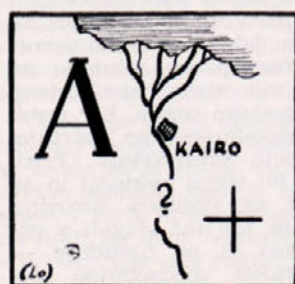
—»Bom, bom! Takoj vas bom prevezal na osmega!«—

(Lovro)

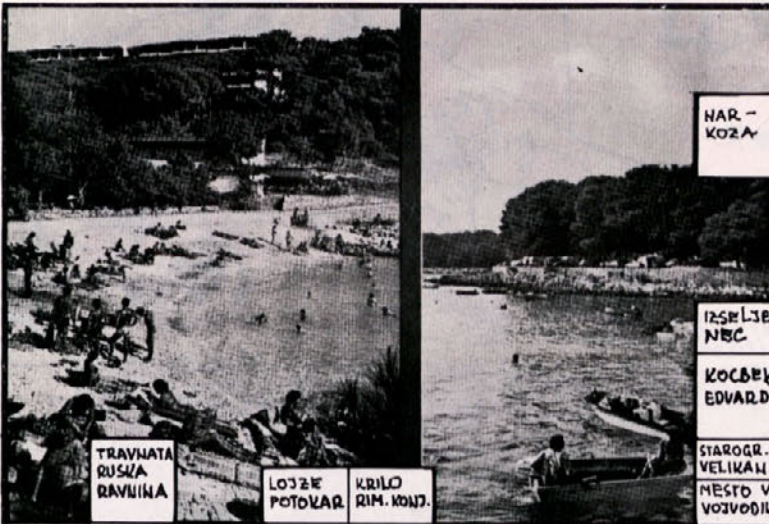

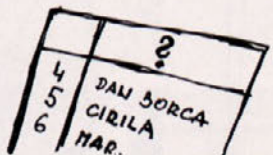
RAZUMLJIVO

—»Poslušajte, vi! Nikar mi ne ugovarjajte in tudi kričati vam ne
dovolim! Če se kdo dere pri naši hiši, sem to jaz! Razumeli?

(Lovro)

Nagradna križanka

		IZDELO-VALEC ZIDA-KOV	HIP TRE-NUTEK	IGRALEC RAHER	LUČI ZA MEGLO	VHODNO PRED-DVERJE		
		HAR-KOZA					TIBET-GOVEDO	MESTO NA GORENJSKEM
		IZSELENEC						
		KOČBEV EDVARD			ALKOHOL. PIJACA			
		STAROGR. VELIKAN			GRAFIČNI DELAVEC		JABRAVNU OTOK	
		MESTO V VOZVOĐIJU					PRISTAŠ AKTIVIZERA	
FOND							LJUB. M. IME DAUKI OTOK	
NAPELJ-AVA ZA TOPLO VODO					ANTIČNO IME ZA POLOTOK KRIM	FIGURA PRI SAHU		
PRIPOVED PBESEH		NAPRAVA GL. MESTO SEVERNEJE KOREJE			PRIPADNIK STARBGA NARODA FR. REKA			KRINKA PISATELJ HUDALES
JERNEJ ZA HLAČE		DREVENI PANJ GR. ČOKVA		STAROŽID. KRALJ VALUTA V ZDA		ATLET VAŽIC		
DODATEK K POČOBI				KARDELJ PONLADNI MESEC			PODEŽEL. NASELJE GL. TEHNIK. MUZEJ	
	2. IME PSEVDONIM BOLG. PISATELJ			NAKED. M. PLES BVOŠNINA		PRIMOD V GOSTE		
	CEPIVO IZ KRVNE SIROTKE	NAMIZNO PREGRI-NJALO	OBORO-ŽEVA NOČ DRAVE			PLEMENSKI ČAROVNIK	FILM ZVEZD VRTILJAVNA NAPR. ZA PEKO	
KRAJ NA KOPR-SKEM			RINSKA UTEŽNA ENOTA KRETNJA		NASAD OBRONČ. HIGIE 2. IME			
LATNIK ZA BRAJDO				PRITOK BALKAS. JEZERA (S2)	POPRAVIL. UR OZEVIC			
LEVI PRITOK OBA V SIBIRIJI				PROSTOR-NINA N. IME				OOPADANJE LISTOV KATEJNE
BAKER		STAVOVA-NJE DAN V RIM. KOLEDARJ.					BREZALK. PIJACA PRAVO	
CITROSOV AVTO			NIZEK SVET OLIVER TWIST			JEZERO V JUGOVZ. AFRIKI		
	ŽENSKA MLEČNA ŽLEZA							
				AERO			MORSKI GLAVONOŽ LOUKATI	

KDO SO NAGRAJENCI

Za našo zadnjo nagradno križanko, objavljeno v zadnji številki Naš Aero, smo prejeli le 25 rešitev. Večinoma so bile vse pravilno rešene. Nagrade pa smo izžrebali takole:

- prvo nagrado, 50 dinarjev, prejme Fani VIPOTNIK, Kocbekova 5, 63000 Celje;
- drugo nagrado, 30 dinarjev, prejme Tatjana POČIVAVSEK, Materialno knjigovodstvo, obrat I, Kocenova 4;
- tretjo nagrado, 20 dinarjev, prejme Brigita KRIVEC, Materialno knjigovodstvo, obrat I, Kocenova 4.

Vsem trem nagrajencem iskreno čestitamo!

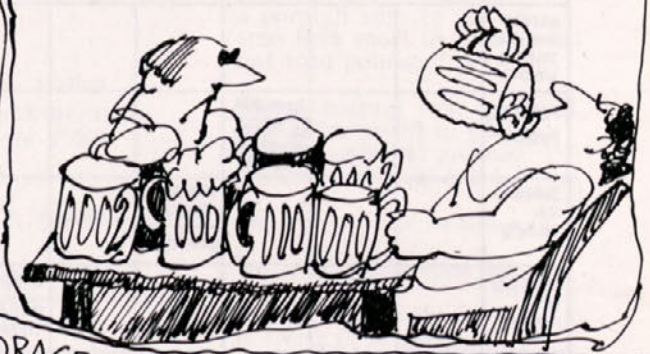

aero 19R Brez Meja...

PRI NOVEM
USKLAJEVANJU
ANALITIČNIH
OCEN SO
NEKATERI
UPORABILI
TUDI
JOLLYJA...

NA ZADNJIH GRAFIČNIH IGRAH V
KRANJU SO NAŠI ŠPORTNIKI DOSEGLI
2. MESTO. VERJETNO ZATO, KER SO
NEKATERI MENILI, DA SO TO IGRE
BREZ MEJA IN SO TEKMOVALI V
RAZNIH DISCIPLINAH TUDI PONOČI...

PRVIČ NA NAŠIH IGRAH BREZ MEJA SE JE
ZGODILO, DA JE ODBOR ZA KADRE ODLOČNO
DOBIL IGRO Z JAVNIM OPOMINOM KAR
PROTI OSMIM „DELAVCEM“ IZ TOZD GRAFIKA!

ODBOR ZA KADRE	6 TOČK
8 „DELAVCEV“	0 TOČK

AERO SEMAFOR

DRAGE SODELAYKE IN SODELAVCI. NAŠE
IGRE SO ZA ENKRAT PRI KRAJU, VENDAR
SE BODO SIGURNO NADALJEVALE.
NASLEPŠA HVALA ZA
SODELOVANJE IN ZA
PRISPEVKE ZA NAŠ AERO.
NASVIDENJE!

VAŠ ŠPIKER!

IN SEDAŠ TRIJE OBİČAJNI POSNETKI Z ZBOROV DELAVCEV V AERU.

1. ZBOR DELAVCEV SE PONAVALI
ZACNE OB 13 URI... NAJBREŽ
ZATO, DA
GREDO NEKATERI
ŽE OB POL
DVEH
DOMOV...

GREM STAVIT JANEZ, DA ZBOR
ZOPET NE BO SKLEPČEN, KO PA
JIH POLOVICO MANJKA."

2. GLASOVANJE SKORAJ VEDNO
USPE STOKOSTOTNO...

"FRANCELO, ZAKAJ PA SEDAŠ
GLASUJEMO?"

3. HRRR HRRRR
HRRRRHRRR

OBİČAJNI INDIVIDUM NA
NAŠIH ZBORIH.

NAS AERO je glasilo Aera, kemične, grafične in papirne industrije Celje. Urejuje uredniški odbor: KITAK Stane, ROVERE Dora, DOVC Karmen, KORENT Janez, LEDNIK Marjan, MARVIN Karlota, BOZIC Rudi, DORNIK Karlota, ROBAS Cvetka in TAJHMAJSTER Marija. Glavni in odgovorni urednik MARULEC Marija. Uredila ZAVRSNIK Janja. Tiska: Tiskarna Aero. Za tiskarno: VRACUN Drago. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, št. 33-316/73, je NAS AERO oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.